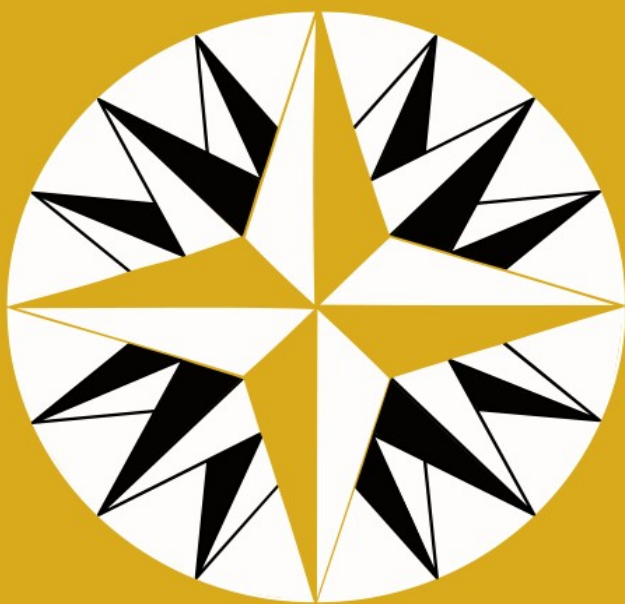

Charles Baudelaire
KVĚTY ZLA

SVĚTOVÁ ČETBA SV. 158

Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění

Květy zla

Charles Baudelaire

Přeložil Svatopluk Kadlec

BAUDELAIRE A JEHO KVĚTY ZLA

Pro druhé vydání své prakticky jediné a v jistém smyslu celoživotní básnické sbírky Květy zla chystal Charles Baudelaire předmluvu. V dochovaných náčrtcích k ní psal mimo jiné: „Můj nakladatel tvrdí, že by pro mne mělo jakousi užitečnost, kdybych vysvětlil, proč a jak jsem tuto knihu napsal, jaké byly mé cíle a prostředky, můj úmysl a má metoda... Což se však nezdá zřejmé, když to člověk lépe rozváží, že by to byla práce zcela zbytečná, a to jak pro jedny, tak pro druhé, protože jedni vědí a uhodnou, a druzí nepochopí nikdy?“

Baudelaire předmluvu nedopsal a nevydal, Patrně opravdu uznal za marné, aby čtenářům cokoliv blíže vysvětloval. Byl zřejmě smířen s tím, že bude málo těch, kdo vědí a uhodnou a kdo nad Květy zla budou sdílet jeho vlastní víru, že je nadán „obdivuhodným darem básnickým“, že bude chápán teprve za třicet let a že v dějinách poesie zaujme místo vedle Byrona a Huga.

Ostatně se podle náčrtků předmluvy chystal informovat čtenáře takto, lépe také takto: „Slavní básníci se už dávno rozdělili o končiny básnické oblasti, které jsou na květy nejbohatší, Zdálo se mi zábavné a o to příjemnější, že úkol byl méně snadný, vytěžit k r á s u z e Z l a. Tuto knihu, zcela neužitečnou a naprosto nevinnou, napsal jsem jediné proto, abych se pobavil a abych uplatnil svou vášnivou zálibu v překážce.“

Baudelaire měl silný sklon k mystifikování, a to hodně výstřednímu. Kolovaly desítky jeho hrůzostrašně cynických výroků, na kterých nebylo zbla pravdy. Byl to jeden z příznačných rysů jeho povahy plné protikladů. Souvisel zákonitě s rysem jiným. Baudelaire totiž na rozdíl od většiny romantiků a ve shodě se soudobými parnasisty nebo realisty — byla to jedna z těch stránek, kterou měl s nimi společnou — neukazoval rád „své srdce obnažené“, abychom užili titulu jedné části jeho osobních deníků (*M o n C o e u r m i s à n u*).

Kdo však ví, zda by několik Baudelairových nemystifikujících úvodních slov nebylo přece jen zabránilo několika dodatečným nedorozuměním a nebylo leckteré jeho posuzovatele uchránilo před tím, aby se jejich soud nerozcházel tolik s budoucím soudem dějin, jak se to stalo v případě Julesa Vallèse? „Všechny strany,“ napsal Ernest Raynaud o postoji francouzské kritiky při Baudelairově smrti v roce 1867, „usmířily se v tom, jak jej zuřivě zatracovaly. Jedni se pohoršovali nad Baudelairovým neznabožstvím, druzí nad jeho příkladným koncem, uprostřed modliteb a svátostí. Předstihovali se v tom, že ho prohlašovali za „blázna“; ale vítěznou palmu urážky si odnášel jistý Jules Vallès“ (*C h a r l e s B a u d e l a i r e*, 1922).

Tento „jistý Jules Vallès“, známý náležitě teprve od dob Pařížské komuny, označil totiž Baudelaira za pouhého „komedianta (cabotin)“; řekl, že „nebyl básníkem nebem nadaným a že se mohl hrůzně namáhat, aby se básníkem vůbec stal“, a odhadoval, že po „okamžiku slávy a věku agonie“ mu „sotva“ bude dopřáno více než „deset let nesmrtelnosti“. Dnes, u příležitosti stého výročí Květů zla, i největší přátelé Julesa Vallèse, mezi nimi na prvním místě Louis Aragon, připomínají si a citují s pocitem lítosti jeho tehdejší neprozřetelná slova.

Baudelaire však právě v souvislosti s Květy zla dal jednou nedlouho před svou smrtí nahlédnout docela bezelstně do živé dynamiky svých rozporů, jež zvládnout nebylo v jeho moci. Stalo se tak v soukromém dopise, který psal v únoru roku 1866 notáři Ancellovi, svému soudnímu opatrovníkovi. „Musím Vám říkat, Vám, který jste na to nepřišel o nic více než ostatní, že jsem do té kruté knihy vložil celé své s r d c e, celou svou n ě h u, celé své n á b o ť e n s t v í (přestrojené), celou svou n e n á v í s t? Je pravda, že napíši opak, že se

budu dokládat živým bohem, že je to kniha č i s t é h o u m ě n í, p o š k l e b k ů (singeries) a k e j k l ů a že budu lhat jako vytrhavač zubů.“

Připustíme proto jakoukoliv míru mystifikace, která mohla proniknout a pronikla do Květů zla. Nic to nezmění na tom, že v době, která jim dala vyrůst místo nějakým idyličtější „květům dobra“, byly také nejautentičtější zpovědi, „zoufalým výkřikem duše, která nechce ztroskotat, a jedním z nejdojímavějších nářků, který zazněl od dob Pascalových“ (A. Ferran, *L'Esthétique de Baudelaire*, 1933). Po stu letech života — a jakého života! — této sbírky věru nevšedních květů není dnes již sporu aspoň o jednu věc: Baudelaireův geniální básnický zjev a jeho pronikavé působení nelze si odmyslit z dějin moderní francouzské poesie. Který jiný básník nepřestal být po tolik jejích generací a s větším oprávněním po nějaké stránce uznáván jako její magnus parens?

*

Narodil se v Paříži 21. dubna 1821. Jeho otec, bývalý vysoký úředník v Napoleonově senátu na odpočinku, měl dvašedesát let; jeho matce nebylo celých osmdvacet. Věková i povahová rozdílnost rodičů byla možná jedním ze zdrojů Baudelaireovy tělesné a duševní nerovnováhy; hlavní příčinou však byla zřejmě choroba, kterou si přivodil kolem svého dvacátého roku.

První událostí dramatických následků v jeho životě byl matčin druhý sňatek roku 1828 (otec mu zemřel roku 1827) s věkově přiměřenějším J. Aupickem, později generálem, vyslancem a za druhého císařství senátorem. Chlapec to pocítoval jako zradu a nikdy se nezbavil svého vzdoru. Po maturitě (1839) Baudelaire přece jen prosadil, že se dá na dráhu literární. Po dva roky poznával zblízka život bohémy v Latinské čtvrti a navazoval první literární známosti, zvláště mezi pozdně romantickými „excentrickými“ básníky.

Nové zvyklosti, které si odtud přinášel, a vzrůst jeho vlastních sklonů výstředních přiměly rodiče k radikálnímu zásahu: vypravili jej do Indie. To byla další významná zkušenost v Baudelaireově životě. Do Kalkuty nedorazil, kapitán lodi byl nucen poslat svého netečného i cynického svěřence domů již z ostrova Bourbon (nyní Réunion). Baudelaireův nedobrovolný výlet do tropů trval od června 1841 do února 1842. Stačilo to, aby si z něho zachoval oslňující dojmy, které se obrazy také v jeho tvorbě.

Vrátil se ještě více zaujatý potřebou samostatnosti. Jako plnoletý si zakrátko vymohl vyplacení dědictví po otci, odstěhoval se z domu a začal žít životem módních dandyů, kteří chtěli být jakousi „novou aristokracií“ estétů uprostřed společnosti červencové monarchie pronikavě buržoasnější. Připoutal se k mulatce Jeanně Duvalové, „černé Venuši“ Květů zla, které již začínal psát. Za dva roky se mu podařilo utratit polovinu peněz. Rodinná rada mu k jeho potupě a na jeho záchranu vnutila soudní opatrovnictví notáře Ancella. Tato událost z podzimu 1844 byla třetí významnou událostí v Baudelaireově životě.

Od té chvíle pro něho nastaly horší časy. Byl konec s elegantním dandyovstvím, byl nucen žít v nuzných poměrech a roku 1845 se pokusil o sebevraždu. Musil se snažit vydělávat výtvarnými a literárními kritikami a svou sporadickou literární tvorbou. Objevil Poea a začal ho překládat (1848—1865). Za revoluce roku 1848 dal se na čas strhnout událostmi, stal se mimo jiné spoluredaktorem a přispěvatelem efemerních republikánských listů, ale brzy se od politického novinářství vrátil k literatuře a kritice. Poznal paní Sabatierovou, jednu z kurtisán druhého císařství, jejíž salon navštěvovali výtvarníci a literáti; Baudelaire ji platonicky opěvoval. Seznámil se také s herečkou Marií Brunaudovou (v Květech zla anagram Daubrunová, žena se „zelenýma očima“). Zůstával však dále připoután svým vztahem k mulatce Duvalové, která ho uměla využívat až do jeho smrti.

Když roku 1857 vyšly *Květy zla*, byl Baudelaire spolu s oběma nakladateli z mravnostních důvodů odsouzen k pokutě a k vyřazení šesti básní, jeho peněžní situace se stále nelepšila. Vydal r. 1860 *Umělé ráje* (*Les Paradis artificiels*), druhé rozšířené vydání *Květů zla* (1861) a zveřejňoval časopisecky kromě kritik postupně *Malé básně v próze* (*Petits Poèmes en Prose*, 1869 knižně). Marně jednu chvíli pomýšlel na uvolnění křesla ve Francouzské akademii (1862). Horšící se zdravotní stav a dluhy jej přiměly k tomu, že roku 1864 jel zkusit štěstí do Belgie. Počítal na výdělek za články a za přednášky v *Le Cercle artistique* v Bruselu. Avšak úspěch se nedostavil, živil se tedy v Belgii dál, jak se dalo, a vydal tam plakety *Trosky* (*Les Épaves*, 1866), obsahující třináct básní, z toho čtyři nové. Když se jeho zdravotní stav zhoršil natolik, že Baudelaire ztrácel řeč, byl dán do léčebného ústavu, nejdříve v Bruselu, odkud byl pak převezen do Paříže. Tam zemřel po dlouhé agonii 31. srpna 1867. Posmrtně byly vydány mimo jiné ve dvou svazcích Baudelaireovy literární a výtvarné kritiky z let 1845—1863: *Romantické umění* (*L'Art romantique*, 1868) a *Estetické zajímavosti* (*Curiosités esthétiques*, 1868; obsahuje především jeho „Salony“).

Baudelaire vyrůstal v literárního autora za červencové monarchie a publikoval hlavně za druhého císařství. Tehdy se ve Francii naplno rozvíjely industrialisační a všeobecně kapitalistické tendence porevoluční buržoasie. Ta byla vedena představami o mechanickém pokroku, opírala se o rozmach techniky, umožňovaný pozitivní vědou, a byla na cestě povyšovat ji (období „scientismu“) na civilisační modlu. Nová sociální problematika objevující se v souvislosti s náhlým vzrůstem dělnictva se ve Francii zatím ještě jevila převážně z různých aspektů romantickoutopistických.

Baudelaire zaujímal k soudobým thesím o pokroku, k nekonečné zdokonalitelnosti společnosti a k faktické „amerikanisaci“ moderní společnosti stanovisko skeptické a přímo negativní. Nedůvěřoval těm, kdo věřili „módním knížkám té doby“, v nichž prý se „povídávalo o umění, jak učinit národy šťastnými, moudrými a bohatými za čtyřiašest set hodin“ (*Malé básně v próze*). Byl příliš poznamenán determinismem své vlastní bytosti a nakloněn přijímat ze své katolické výchovy představu o dědičném hříchu, to jest porušení lidské přirozenosti. Proto si poznamenal do deníku: „Pokrok (pravý, to jest mravní) může být jedině u jednotlivce a jednotlivcem samým“ (*Mé srdce obnažené*). Konečně viděl „v Průmyslu a Pokroku“, jak mu je ukazovala jeho doba, „despotické nepřátele veškeré poesie“ (*Romantické umění*). To však na druhé straně naprosto nevylučovalo, aby upřímně nesympatisoval se sociální poesí dělnického básníka Pierra Duponta a aby v Pařížských obrazech svých *Květů zla* neukázal, kam až sahá míra jeho sociálního citu.

Baudelaire měl odpor k představě mechanického pokroku zvláště proto, že se jeho ideologie stala páteří hmotářství soudobé buržoasní společnosti. Její snahy, jak se mu zdálo, vyčerpávaly se v době červencové monarchie Ludvíka Filipa v duchu aktuálních hesel jejích oficiálních mluvčích, Guizotova: „Obohacujte se!“ a Saint-Marc Girardinova: „Buďte prostřední!“ Za druhého císařství zabředala „hnusná duše“ buržoasie, uzavírající se smyslu pro pravou poesii a pravé umění, úplně do hmotářského pozitivismu. Při posudku Flaubertovy *Paní Bovaryové*, která vyšla časopisecky roku 1856 a knižně roku 1857, charakterisoval tu mentalitu: „Od několika let se zájem, který veřejnost věnuje duchovním věcem, podivně zmenšil; rozpočet jejího nadšení se stále ztenčoval. Poslední léta Ludvíka Filipa viděla poslední výbuchy ducha, který se ještě dal zanítit hrami obraznosti; ale nový romanopisec měl před sebou společnost naprosto opotřebovanou — ba hůře než opotřebovanou — otupělou a žravou, mající hrůzu jedině z výtvorů obraznosti a lásku jedině k vlastnictví.“ Byla to navlas táž společnost, kterou měl před sebou právě autor *Květů zla* sám na rozdíl od ní přesvědčený, že „poesie je jedním z umění, která vynášejí nejvíce; že to

však je druh investice, z níž pobíráme teprve pozdě úroky náhradou za to velmi veliké“ (*R o m a n t i c k é u m ě n í*).

Poslyšme však, jak daleko dovedl jít jeden z literárních představitelů této společnosti, L. E. Duranty, spolu s Champfleuryem zakladatel literární školy realistické — ve své manii ryze materiální reality a v potřebě vysmívat se básníkům, které považoval za neužitečné a přímo škodlivé! V polovině padesátých let napsal článek *R o z m n o ž o v á n í b á s n í k ů* (*L a M u l t i p l i c a t i o n d e s P o é t e s*), v němž je přirovnával k hlodavým králíkům a prohlašoval, že „kazí“ život a že „poesie je aritmetika obraznosti“. Navrhoval tři články zákona proti básníkům: 1. Veškerá poesie se zakazuje pod trestem smrti, každý verš přivedený na svět bude zničen, 2. Tento zákon nemá zpětné platnosti. 3. Verše napsané před tímto zákazem budou vzaty z oběhu a dány pod uzávěru. (Charles Beuchat, *Histoire du naturalisme français*, 1949).

Positivismus zajisté nevedl jen k takovému grotesknímu tupostem. Celkově vzato však skutečně ve svých důsledcích ústil do jakéhosi fetišismu vnější, smyslům bezprostředně přístupné materiální reality. Ve vývoji francouzské literatury se to nutně musilo odrazit odvratem od tendencí romantismu a pronikavým rozvojem obrozujících se tendencí realistických. Tato obroda přicházela především z oblasti pozitivní vědy, zaměřené v duchu přírodovědeckého materialismu. Básník, který si ještě donedávna s Victorem Hugem a jinými přisvojoval výmluvně jakousi Bohem prý danou duchovní funkci proroka vedoucího k vágním humanitně pokrokovým cílům, ztrácel veškerý úvěr ve společnosti tváří v tvář pozitivnímu vědci. Jeho prestiž dík konkrétním výsledkům jeho exaktních method, novému vedoucímu postavení pozitivní vědy ve společnosti a jejím perspektivám do budoucnosti radikálně vzrostl.

Ve francouzské literatuře — především v jejích tendencích realistických a později naturalistických, ale zčásti i v parnasistní poesii, jinak blízké lartpourlartismu — odrazil se tento fakt velmi silně. Ztrácela větší nebo menší měrou vědomí své specifčnosti v koncertu společenských funkcí, vědomí svých zvláštních úkolů a jim přiměřených prostředků. Sbližovala své cíle s cíli pozitivní vědy a jedné chvíle (u naturalistů, zvláště u Zoly) je s nimi přímo ztotožňovala. V důsledku toho se snažila přidržovat také, pokud to šlo, pracovních method vědeckého pozorování, dokumentace a podrobného popisu. Objektivistická neúčastnost vědce stávala se nutností i pro literárního autora. „Pravda“ byla prvním a prakticky jediným cílem literárního úsilí, arci viděná mediem různých temperamentů. Pravda chápána pozitivisticky.

Baudelaireovi připadl historický úkol, aby za tohoto stavu věcí ukázal, že skutečnost je složitější a že poslání literárního autora je poněkud jiné.

Baudelaire se rovněž odvracel od některých aspektů romantismu (subjektivních efusí nebo sociálního utopismu) a nestavěl se přímo proti realismu. Avšak stejně jako Flaubert soudil, že je to pojem nejasný. Se soudobými realisty se rozcházel především proto, že podle něho vystupovali jako „ubijecí (massacreurs)“ vlastností a vyobcovávali z tvorby obraznost. Když psal o dílech Salonu z r. 1859, řekl, že umělec lze zhruba „rozdělit do dvou táborů velmi odlišných: jeden umělec, který sám sebe nazývá *r e a l i s t o u*, což je slovo dvojznačné, jehož smysl není přesně vymezený, a kterého raději, abychom lépe charakterisovali jeho omyl, nazveme *p o s i t i v i s t o u*, praví: ‚Chci předvádět věci takové, jaké jsou, nebo jaké by byly za předpokladu, že já neexistuji.‘ Svět bez člověka. A druhý umělec, člověk obraznosti, praví: ‚Chci ozářit věci svým duchem a promítnout odraz na lidi ostatní.‘“ (*E s t e t i c k é z a j í m a v o s t i*.)

„Svět bez člověka.“ To je jeho základní výtká. Trvalo desítky let, než francouzští realisté poznali, do jaké míry domácí objektivistický realismus a naturalismus, v porovnání s realismem mistrů ruských nebo anglosaských, byl realismem dehumanisovaným, odlidštěným, poněvadž se křečovitě a bez rozmyslu přidržoval poloh přírodovědeckého materialismu.

Baudelaire pozitivistickým realistům připomínal, že „pro samé pozorování a kopírování zapomínají cítit a myslet“. Že nebyl proti pozorování samému, to nejlépe dokládají jeho *Květy zla*: dovedou být do nejmenších detailů realistické, ne-li přímo naturalistické.

Proto také měli k němu realisté i naturalisté kladný poměr. Avšak Baudelaire, který zavrhoval neúčastný, objektivistický přístup ke skutečnosti a požadoval přístup aktivní, tvůrčí, kladl důraz na tvůrčí obraznost, „královnu všech schopností“, jež arci musí „disponovat nesmírným skladem pozorování.“

Dovolával se Delacroixe, jenž se na svět skutečnosti díval jako na slovník. Tvůrčí umělec v něm hledá složky, kterých pro své koncepce a intence potřebuje. Má dar koncentrace, zkratkového pohledu, syntetičnosti, nezůstává u detailní popisnosti. Organizuje příslušné složky a přeměňuje takto svou koncepci logickou methodou v komposici. Tím dává složkám, se kterými se ve slovníku setkáváme v jejich přírodní nekoherenci, lidský smysl, vtiskuje jim řád lidského ducha. Autoři netvůří, to jest nevybavení tvůrčí obrazností, přistupují ke skutečnosti trpně a dovedou ji jen mechanicky kopírovat.

Podle Baudelaira totiž je svět skutečnosti méně prostý, než jej vidí a zaznamenávají pozitivisté, kteří si jej ve smyslu své zjednodušující theorie poznání redukuji jen na svět smyslům bezprostředně přístupné vnější skutečnosti. Jak to řekl Marcel Raymond, Baudelaire cítil, že „mezi věcmi a bytostmi jsou pouta, která nepozoruje žádná pozitivní věda“ (*De Baudelaire au surréalisme*, 1933). Baudelaire měl představu, že mezi oblastí světa hmotného a světa duševního a duchovního existují vztahy obdobnosti, analogie, že tedy jevům hmotným odpovídají jevy života duchovního a naopak, obdobně jako prý jistým rysům obličeje odpovídají jisté rysy povahové. Básník dříve a lépe než jiní umí ty obdoby vidět — „obecenstvo je v poměru ke geniovi jako hodiny, které jdou pozadu“ — v tom prý je jeden z příznaků jasnozřivosti jeho básnického daru. Jeho funkcí je vlastně být jakoby „překladačem“, „luštitelem“ skrytého smyslu věcí, neboť je živým „repertoirem“ metafor a analogií.

Baudelaire, dobově spjatý a spřízněný s pozdními francouzskými romantiky, vybudoval si celou filosofickou theorii o tak zvané „obecné analogii“. Pro nás není důležité, zda si pro ni šel k sociálnímu utopistovi Fourierovi, k Swedenborgovi nebo k jiným okultním myslitelům, kterými se hojně zabýval. Nemusí nás dnes ani zajímat, jaké celkové světónázorové představy polomystického rázu s touto teorií spojoval. Avšak už to, že si svou estetiku musil utvářet také s jejich pomocí, je dokladem, jak hledal oporu proti invasi pozitivistického realismu, povrchového, což dobře viděl dlouho před jinými, a přes své sbližování s vědou — vlastně paradoxně právě pro to sbližování — po stránce umělecké zpovrchnělého. Tato theorie o obdobách mu nadto pomohla ověřit si poznatek z oblasti praxe uměleckého mistrovství, že „u vynikajících básníků není metafor, přirovnání nebo epitheta, jež by nebyly s matematickou přesností přizpůsobeny aktuální příležitosti“ (*Romantické umění*), to jest poznatek, v jak vysoké míře tyto prostředky básnické řeči jsou u pravých tvůrců funkční. A dospěl k této theorii konec konců také proto, poněvadž mu pomáhala opírat jeho přesvědčení, že tvůrčí básník má svou specifickou funkci.

Hájí proti pozitivistům obraznost, hájí Baudelaire zároveň specifičnost poesie. „Jediná obraznost obsahuje poesii.“ Proto se stavěl proti učení o „nerozlučnosti Krávy, Pravdy a Dobry“. Byl to útok proti „heresi didaktičnosti poesie“, mířící proti soudobým tendencím, které v poesii viděly pouze nástroj k dosažení přímých, mechanicky utilitaristických cílů. Stále ukazoval na nebezpečí, které ohrožuje samu existenci poesie, jsou-li jí vnučovány jakékoliv ideje z vnějšku, morální stejně jako vědecké, aby je vyjadřovala. „Takové je východisko lidí nesprávně usuzujících, nebo alespoň lidí, kteří přes to, že nejsou naprosto básniční, chtějí o poesii rozumovat. Idea, říkají, je věc nejdůležitější (měli by říci: idea a forma jsou dvě bytosti

v jediné); přirozeně, nevyhnutelně zanedlouho řeknou: Protože idea je věcí nejdůležitější, je možno méně důležitou formu bez nebezpečí přezírat. Výsledek je zkáza poesie.“

V tomio směru našel Baudelaire nesmírně posílení u Poa. Zdůrazňuje, že poesie je cílem sama sobě, ukazoval na rozdíl mezi ní a vědou. „Způsoby, jakými se demonstrují pravdy, jsou jiné a jinde. Pravda nemá s písněmi nic společného. Všechno, co vytváří kouzlo, půvab, neodolatelnost písně, odňalo by Pravdě její autoritu a moc. Demonstrativní postoj myslí, který je chladný, klidný a neúčastný, odmítá diamanty a květy Musy; je tedy naprostým opakem stavu myslí básnické“ (R o m a n t i c k é u m ě n í).

Není příznačné, do jaké míry se dnes na příklad Louis Aragon hlásí k názorům zcela obdobným? V *Chroniques du bel Canto* (1947) uvažuje na jednom místě zevrubně o vztazích mezi poesíí a rozumem, mezi poesíí a hudbou, a pranýřuje „teroristické rétoriky.“ Sbližuje poesii s hudbou, se zpěvem, mluví o ní přímo jako o zpěvu — právě jako o „bel cantu“. „Co se mne týká,“ praví, „myslím, že právě tehdy, jakmile chápeme cestami, které nejsou cestami běžného chápání, začíná poesie... Zpěv, který je vždycky spjat suchem i se srdcem, probouzí se právě tehdy, když se snoubí hudba s hlasem...“

Baudelaire soudil, že poesie jeho doby dospěla ke stavu značné složitosti, smíšenosti, zvláště s jinými uměními. Má prý v sobě něco „z malířství, z hudby, ze sochařství, z umění arabesky, z výsměšné filosofie a z ducha analyzy“, čili prvky ryze rozumové také. Jeho koncepce „obecné analogie“ a „vztahů“ mu takovéto synkretické chápání usnadňovala. Jeden z prvních ve Francii pozdravil umělecké úsilí Richarda Wagnera. A v době, která ve Francii měla tak málo smyslu pro hudbu — neřekl Romain Rolland v *H u d e b n í c í c h p ř í t o m n o s t i*, že tehdy byl doslova ubit hudební genius Hectora Berlioze? — Baudelaire se stal předchůdcem těch básníků, kteří v druhé polovině století poesii tak základně sblížovali s hudbou. Hudebnost je jednou z podstatných složek básnického kouzla *K v ě t ů z l a*.

Baudelaire se stal nejen zastáncem práv obraznosti a poesie, nýbrž také uměleckého mistrovství. Jako ctitel Théophila Gautiera, od něhož si provždy zapamatoval zásadu: „Nevyslovitelné neexistuje“, měl s tímto mistrem, s parnasisty a s Flaubertem společný kult umění, „vášnivý sklon k překážce“. Arci nikoliv ve smyslu umění pro umění. Tuto estetickou zásadu prohlásil za neplodnou, poněvadž prý se prohřešuje „křiklavým způsobem proti geniovi lidstva“. Již v *R a d á c h m l a d ý m a u t o r ů m (C o n s e i l s a u x j e u n e s L i t t é r a t e u r s, 1846)* vyjádřil realistický názor na poměr mezi inspirací a básnickou tvorbou. „Orgie již není sestrou inspirace: zrušili jsme toto cizoložné přibuzenství... Velmi podstatná, ale pravidelná strava je jedinou věcí, které potřebují plodní spisovatelé. Inspirace je rozhodně sestrou každodenní práce.“ V tomto „pracovním“ pojetí inspirace se Baudelaire velmi vzdálil od většiny francouzských romantiků, zato se nechtě (neboť k nim nelnul) přiblížil ke klasikům.

Boileau učil dlouhé generace francouzských autorů, jakou „moc má slovo, jestliže se ho použije na správném místě“. Také u Baudelaira se setkáme s naprostou úctou k básnickému slovu, k přesvědčení o jeho moci. Avšak je to již v jiném smyslu nežli u racionalisty Boileaua. Baudelaire přikládá básnickému slovu moc „kouzelnou“, moc pronikat za pouhý povrch věcí a bytostí, do jejich smyslu, evokovat jej s pomocí básnických prostředků obraznosti, analogie, metafor, atd. „Ve slově, ve verbu je něco posvátného, což nám brání, abychom s ním nakládali nahodile. Zacházet dovedně s jazykem znamená provádět jakési e v o k a č n í k o u z e l n í c t v í (une sorcellerie évocatoire). Tehdy promlouvá barva jako hluboký a chvějící se hlas; památníky se vztyčují a vystupují z hlubokého prostoru; zvířata a rostliny, vzpomínatelné ohybnosti a zla, článkují svůj nedvojsmyslný škleb; vůně vyvolává myšlenku a vzpomínku, které jí odpovídají; vášeň šeptá nebo řve svou řeč, která je věčně stejná“ (R o m a n t i c k é u m ě n í; podtrhl B.).

Baudelaire se ve smyslu svých filosoficko-estetických představ domníval, že touto cestou dostává klíč do světa „nadpřirorodního“ nebo „nadpřirozeného“. Ve skutečnosti jej vidíme na té přirozené linii vývoje poklaskické sensibility ve Francii, která vede přes Rousseaua, Chateaubrianda a romantiky. Vývoj této sensibility se nutně odrazil i v požadavcích kladených na evokativní, sugestivní možnosti básnického slova, které jsou vždy větší nebo menší měrou spjaty právě s jeho kvalitami emotivními. Baudelaire však ve Francii upozornil na možnost, jak dosahovat evokativní harmonie, jak vyvolávat potřebnou sugestivní atmosféru s takřka matematickou záměrností a dospívat tak k účinkům „neomylným“.

*

Baudelairovy *Květy zla* vyšly sice v knižním vydání souborně teprve roku 1857, vznikaly však ve skutečnosti ve značném časovém rozmezí. Jejich největší část byla napsána v letech 1840—1850, některé z nich vycházely časopisecky již od roku 1845. Název sbírky měl podle jejího prvního ohlášení na obálce Baudelairova Salonu z roku 1846 znít *Les bičanky* (*Les lesbiennes*). Avšak již v letech 1848—1852 se Baudelaire o ní zmiňoval jako o *Limbech* (*Les Limbes*). Pod tímto titulem roku 1851 vyšlo časopisecky několik básní najednou. Roku 1855 pak podobným způsobem vyšla řada dalších čísel, tentokrát konečně již s definitivním názvem *Květy zla*. Baudelaire, který jednou prohlásil, že má rád tituly tajemné, nepřipadl na něj sám. Poradil mu jej zapadlý soudobý autor Hippolyte Babou. Théophile Gautier — jemuž Baudelaire sbírku věnoval výmluvnou dedikaci, oslovuje jej jako „ryzího básníka, dokonalého čaroděje francouzského písemnictví“ — v zevrubné předmluvě k třetímu posmrtnému vydání sbírky poznamenal: „*Květy zla* byl jedním z těch šťastných titulů, na které se přijde nesnadněji, než si myslíme. Shrnoval krátkou a básnickou formou celkovou myšlenku knihy a naznačil její tendence.“

Mezi básněmi vyšlými dříve již časopisecky byly také dvě z těch, které způsobily pohoršení teprve v knižním vydání. To vyšlo 25. června roku 1857. Baudelaire byl poučen nedávným případem Flaubertovy *Paní Bovaryové*, knižně vydané na začátku téhož roku. Předvídal, že odvážná novost jeho sbírky rovněž narazí na odpor, a počítal s tím, že to, jako se stalo předtím Flaubertovi, na jeho básně upozorní.

Knížka skutečně byla oficiálními kritiky ihned pranýřována jako pohoršující a stala se 20. srpna 1857 předmětem soudního stíhání pro „urážku veřejné mravnosti a dobrých mravů“. Jenže na rozdíl od Flauberta, který byl osvobozen, s Baudelairem to dopadlo hůře. Baudelaire se proto obrátil na císařovnu a výsledek byl ten, že mu pokuta byla z tří set franků snížena na pouhých padesát. Mohlo ho však potěšit uznání, kterého se jeho sbírce dostalo v dopisech jak od Flauberta, tak od Huga, který mu 30. srpna 1857 napsal ze svého vyhnanství v Hauteville-House: „... Právě se Vám dostalo jednoho z řídkých vyznamenání, která současný režim je s to udílet. To, co nazývá svou spravedlností, odsoudilo Vás ve jménu toho, co nazývá svou morálkou; je to o jeden věnec víc. Tisknu Vám ruku, básníku.“

V prvním vydání obsahovaly *Květy zla* celkem 100 čísel, uspořádaných do pěti částí: I. *Spleen a ideál*. II. *Květy zla*. III. *Vzpoura*. IV. *Víno*. V. *Smrt*. Tyto velké části obsahovaly ještě některé menší thematické cykly. Tak na příklad baudelairovská kritika zjistila, že v první a daleko nejrozsáhlejší části *Spleen a ideál* první thematický okruh ideálu obsahuje menší thematické celky týkající se umění (velikost vyvoleného básníka, básníkova bída, krása) a lásky (cyklus Jeanny Duvalové, paní Sabatierové, Marie Daubrunové, a konečně cyklus podružnějších hrdinek). Všechno nasvědčuje tomu, že jednotlivé básně *Květy zla*, jakkoliv vznikaly odděleně, byly řazeny se zřetelem k předem promyšlenému plánu. Baudelaire

podrobil 2. vydání (1861), rozmnožené na 126 čísel a obohacené o šestý oddíl Pařížské obrazy, celkové revisi. Hlavní oddíly seřadil teď — definitivně — v tomto pořadu: I. Spleen a ideál. II. Pařížské obrazy. III. Víno. IV. Květy zla. V. Vzpouora. VI. Smrt. 3. vydání (1868), rozmnožené na 151 čísel, bylo vydáno Charlesem Asselineauem a Théodore de Banville.

Se zřetelem k filosofickým koncepcím Baudelairovým, správněji k jeho bytostnému vztahu k otázkám života a smrti, byly *Květy zla* definovány znamenitou zkratkou jako „jediné drama: drama člověka žijícího po nekonečnu“ (vydavatel J. Crépet, 1942). Nad nimi se nám vnucuje výrok Baudelaira kritika z *Romantického umění*: „Často bylo opakováno slovo: Styl, toť člověk; nemohlo by se však říkat stejně oprávněně: Volba sujetů, toť člověk?“

Málokdy možná platilo toto slovo v takové míře jako právě v případě *Květů zla*. Jejich sujety vydávají svědectví o autorově tragické rozervanosti, působící o to přesvědčivěji, že se Baudelaire s ní na čtenáře obrací v tak ukázněné formě a že na něho naléhá s tak sugestivní silou celého básnického umění svého „evokačního kouzelnictví“. Je to svědectví o tom, jak autor-člověk je zmítán z krajnosti do krajnosti, bezmocně, s osudově paralyzovanou vůlí, při pronikavě jasném vědomí této bezmocnosti. Je rozpolcen mezi „hrůzu před životem“, spleen, a mezi „extasi nad životem“, ideál; mezi otroctví chorobné neukojitelných smyslů a mezi touhu po čistotě a duchovnosti; mezi skepticismus a nihilismus a mezi jakousi mystickou vírou; mezi potřebu histrionských mystifikací a mezi potřebu upřímnosti („Naprostá otevřenost, prostředek původnosti“, čteme v jeho zápiscích); mezi smysl pro realitu a materii a mezi záliby výstřední obraznosti, smysl pro symbolismus vztahů a analogií.

Determinovanost osobními dispozicemi a předpoklady zde hrála jistě největší úlohu. K ní se v rozhodující době Baudelairova zrání připojily vlivy další. Narazil na ně mluvě o Pétrusovi Borelovi, jednom z „excentrických“ romantiků, který na něho značně zapůsobil. Šlo o vlivy atmosféry buržoasní monarchie Ludvíka Filipa, která nastolovala a patronovala prostřednost „správného středu“ a vháněla jistou část revoltující mládeže na posice krajnosti ve všem, v názorech politických a sociálních stejně jako v umění a v životním stylu. Tuto extremistickou mentalitu, psal Baudelaire, lze prý vysvětlit jediné „nenáviděnými okolnostmi, do nichž byla uzavřena ztuhlá a bouřlivá mládež“. Nejen Pétrus Borel k ní patřil, nýbrž také Charles Baudelaire. Jeho *Květy zla* nemálo ohrážely literární vkus doby svých začátků.

Ale v Baudelairových *Květech zla* bylo a zůstalo daleko víc. „Krása“ napsal v *Romantickém umění*, „je utvořena z prvku věčného, neměnného, jehož množství lze zjistit krajně nsnadno, a z prvku relativního, příležitostného, který bude, chcete-li, střídavě nebo zároveň dobou, módou, morálkou a vášní. Bez tohoto druhého prvku, který je jakoby zábavným, dráždivým, chutí povzbuzujícím obalem božského koláče, by první prvek byl nestravitelný, nezhodnotitelný, nepřizpůsobený a neupravený se zřetelem k lidské přirozenosti.“ Přílišná dráždivost toho dobového a dandyovsky módního prvku zastrěla a zastírá stále nemálo čtenářům ten trvalý prvek Baudelairova genia v jeho sbírce. Louis Aragon myslil na tyto čtenáře, když letos psal své úvahy k stému výročí *Květů zla*: „Ubozí lidé, kteří nechápou, že básníkem je právě ten, kdo dovede ukázat slunce v hemžení nihiloby, kdo v kalu vidí všechny hýřivé barvy života...“

Otakar Novák.

KVĚTY ZLA

RYZÍMU BÁSNÍKU,
DOKONALÉMU ČARODĚJI
FRANCOUZSKÉHO PÍSEMNICTVÍ,
SVÉMU VELMI DRAHÉMU
A VELMI VÁŽENÉMU
MISTRU A PŘÍTELI

THÉOPHILU GAUTIEROVI

S POCITY
NEJHLUBŠÍ POKORY
PŘIPISUJI
TYTO CHORÉ KVĚTY

CH. B.

PŘEDMLUVA

Blud, hloupost, skrblictví, hřích plný nepravosti,
nám v duchu obývá a tělo trápí nám.
My nabízíme krm svým milým výčitkám
tak jako žebráci svým hmyzům, které hostí.

Náš hřích je zavilý a lítost bez odvahy,
přiznání dáme si vždy dobře zaplatit,
svou vinu hodláme svým podlým pláčem smýt,
a hned se vracíme na kalu plné dráhy.

To Satan Trismegist svou řečí kouzly jistou
nám na podušce Zla k snům ducha konejší,
a vůle, drahý kov, i sebepevnější,
je v páru měněna tím chytrým alchymistou.

To Ďábel na drátkách tak pohybuje námi.
V odporných předmětech vidíme půvab, žel,
a denně ujdeme kus cesty do Pekel,
bloudíce bez děsu čpavými temnotami.

Jak bídný zhýralec, hryzoucí žádostivě
zmučený scvrklý prs nevěstky zvadlých vnad,
toužíme tajnou slast narychlo vychutnat,
jak starý pomeranč ji mačkající chtivě.

Jak hlístí milion nám v hlavě sevřen téká
dav dravých Démonů, hýřících o překot,
a vydechneme-li, tu s hluchým nářkem vod
nám do plic stéká Smrt, neviditelná řeka.

Nevetkalo-li nám svůj vzorek roztomilý
v nevalnou kanavu životů chudých let
až dosud násilí, oheň, dýka a jed,
to proto jedině, že není v nás dost síly.

Ale v té hromadě fen, opic, supů, hadů,
pantherů, šakalů, škorpionů a můr,
plíživých, chrochtavých, štěkavých, řvavých stvůr,
v nečistém zvěřinci neřeští bez příkladu,

je jedna strašlivá, trůnící nade všemi!
Ač šetří posunky a křiky, na dumách,
přec mileráda by svět obrátila v prach
a jedním zívnutím by spolkla celou zemi.

Tot' Nuda! — V očích pláč, bezděčný, každou chvíli,
sní o popravištích, v mších kouříc huku svou.
Ty znáš, můj čtenáři, tu stvůru zhýčkanou,
čtenáři pokrytce - můj bližní, bratře milý!

SPLEEN A IDEÁL

Ž E H N Á N Í

Když moci nejvyšší v svých hůrách nařídí to
a na tom světě béd se Básník objeví,
zděšená rodička, které je Bohu líto,
pozvedne k Nebi pěst a rouhající se dí:

„Ach, že jsem nevrhla spíš celé klubko zmijí,
než abych živila tu směšnou ratolest!
Prokleta budiž noc se slastmi, které mívám,
za kterých počalo mé břicho hned můj trest!

Protože ze všech žen jsi mne chtěl mít tou ženou,
která v svém manželu má odpor probouzet,
a ježto nemohu tu zrůdu pokřivenou
jak lístek milencův do ohně vrhnout zpět,

já obrátím Tvou zášť, jež příliš těžká je mi,
na nástroj prokletý té strašné zvůle Tvé
a tak ten zákrsek vždy budu tisknout k zemi,
že nikdy nezvedne své puky morové!“

Tak v nátku polyká své zášti slintající,
pro Boží záměry bez porozumění,
a sama v Geheně se stará o hranici,
jež matkám za hříchy je přisouzena v ní.

Provázen Andělem, pod jehož křídly žije,
ten vyděděnec však se sluncem opíjí
a všechno, co kdy jí, a všechno, co kdy pije,
pokládá za nektar a za ambrosii.

Hovoří s oblakem, se zefyrem si hraje,
na cestě křížové se zpěvem opájí,
a Duch, s ním chodící, se rmoutí poznávaje,
že je tak veselý jak ptáče v podhájí.

Ti, které chce mít rád, naň patří s hrůzou v zraku,
„či hledí, smělejší před jeho mírností,
vyloudit z něho pláč, a vzteklí, bez rozpaků
zkoušejí na něm moc své tajné krutosti.

Jak ve víno, tak v chléb, kterým se skromně sytí,
míchají špinu slin a popel v zlovůli,
všeho, nač sáhne kdy, se pokrytecky štítí
a vyčítají si, že v jeho kroku šli.

A jeho milenka jde křičíc na náměstí:
„Když se mu zdá, že mám ke zbožnění dost krás,
já chci si na způsob těch starých model vésti
a jako ony dám se pozlacovat zas.

A nardy, kadidly, myrhami, klaněními
a vůní mas a vín pak budu mámit se,
zvědava, zda jsem s to v tom srdci, patřícím mi,
nejvyšších božských poct si dobýt směříc se.

A až se nabažím té bohaprázdne frašky,
položím na něj spár své ručky v závratí,
a moje nehtíky mu budou bez překážky
jak drápy Harpyjí až k srdci vnikati.

Jak ptáče, zděšené a plné nepokoje,
mu z hrudi vytrhnu to rudé srdce s vším,
a abych ztišila nejdražší zvíře svoje,
já na zem hodím mu je s opovržením!“

A Básník pozdvihne své zbožné paže prose
a spatří vzhlížeje na Nebi trůn se skvět,
a blesky, sršící mu z ducha skvoucího se,
jej zbaví pohledu na tento vzteklý svět:

„Dík Tobě, Bože můj, jenž dáváš utrpení
tak jako božský lék vši špinu léčící,
nejlepší z olejů, nad který jistě není,
ke svatým rozkoším nás připravující,

já vím, žeš Básníkům dal místo důstojné jich,
v blažených kohortách svých svatých Legií
a že je povoláš na věčnou slavnost jejich,
kvas Trůnů, Mocností a Sil, jenž nemají.

Vím, že jen bolest je stav pravé vznešenosti,
do které nemohou se svět a pekla dát,
a pro svou korunu mystické zářivosti
— že musím úctu vždy a všude vzbuzovat.

Té krásné čelence, jež plna jasu plane,
by sotva stačily, byť Tebou vsazeny,
však skvosty Palmyry, pod písky zasypané,
či perly z mořských den a staré kameny;

vždyť bude ze světla, jež čerpá svoji záři
ve svatém ohnisku původních paprsků,
a oči smrtelné, byť v plném lesku září,
jsou pouze jejich mdlá zrcadla bez lesku!“

ALBATROS

Aby čas na moři za plavby krátilo si,
tu mužstvo posádky si chytá v dlouhých dnech
své němé průvodce na cestách, albatrosy,
spějící za lodí po hořkých propastech.

Ti vládci blankytu, jen postaveni na zem,
hned neohrabaní a plni ostychu,
svá křídla veliká jak vesla spustí rázem
a zplihlá po bocích je vlekou potichu.

Jak nemotorný je ten poutník okřídlený!
On, prve krásný tak, jak směšný, chudák, je!
Ten zobák dráždí mu svou lulkou z mořské pěny,
ten po něm, bezmocném, zas chodí kulhaje.

A Básník také je jak tento kníže výší,
jenž létá bouřemi a z šípů má jen smích;
když stojí na zemi, kde posměch v tvář mu číší,
při chůzi vadí mu pár křídel olbřímích.

VZLETÁNÍ

Vysoko nad doly, vysoko nad jezery,
nad lesy, nad moři a nad pohořími,
daleko za sluncem, za kraji prázdnými,
za samým etherem, kde končí hvězdné sféry,

se vlníš, duchu můj, pln hybné jarosti,
jak plavec, který rád se dává proudem nésti,
hlubokou nesmírnost tam brázdíš v mužném štěstí,
s nevyličitelnou opojnou radostí.

Vzlet' nad ty miasmy, ze kterých zhoubá dýše,
do vyšších prostorů se rozlet' očistit
a jako božský mok pij dlouze jasný svit,
plnící průhledné, jak křišťál čisté výše.

Je šťasten, kdo je s to se z nud a stálých běd,
svou tíhou tlačících mlhavý život k zemi,
velkými, širými, mocnými perutěmi
k těm světlým krajinám svobodně rozletět!

Ten, jehož myšlenky se zrána v šťastném vzletu
tak jako skřívani vstříc nebi vynesou hned,
kdo krouží nad žitím a je s to rozumět
tichému hovoru němých věcí a květů!

SPOJITOSTI

Příroda, to je chrám se živým sloupovím,
kterým se chvílemi změť tichých hlasů nese,
a lidé chodí tu v tom symbolovém lese,
bdělými pohledy se sklánějícím k nim.

Jak dlouhé ozvěny, které se zdálky mísí
v tajemnou, hlubokou a temnou jednotu,
objemnou jak ta tma a jak to světlo tu,
tak vůně, barva, zvuk též odpovídají si.

Jsou vůně čerstvé tak jak líčko dítěte,
s libosti hoboje a se svěžestí trávy,
a jiné, vítězné, mdlé, těžké, prokleté,

s rozpínavostí drog, které nic nezastaví,
tak ambra, kadidlo a různé silice,
ve kterých pějící duch a smysly žíříce.

MILUJI VZPOMÍNKU

Miluji vzpomínku na staré rajske časy,
kdy Foibos zlatíval rád sochy svými jasy.
To muži s ženami, jaří a ztepilí,
se bez vší přetvářky a strachu těšili,
užívající tu ústrojí svého těla,
a nebe milostné jim laskávalo čela.
Kybélé, úrodná na ušlechtilý plod,
neměla za těch dob své syny za nevhod,
a jako vlčice, v svém srdci ke všem vřelá,
snědýma prsoma svět štědře napájela,
Nádherný silný muž se právem radoval,
hrd na to množství krás, jimž vládl jako král,
ovoce bez kazu, bez vady, bez zprýštění,
probouzející chuť svou tuhou lesklou dření.

Dnes, chce-li pojmut kdy tu ryzí velikost,
dnes básník všude tam, kde lid je šatů prost,
kde nahost mužovu či ženinu lze zřítí,
však před tím obrazem tak strašidelným cítí,
jak duši najednou mu svírá temný chlad.
Truchlivé zrůdnosti, plačící pro svůj šat!
Ó směšné komoly, vy masek hodná těla,
zkroucená, vychrtlá či zase zbřichatělá,
které bůh Prospěchu, na věky rozzloben,
zamotal, robata, do krutých hrubých plen!
A vy pak, ženy, vy, žel, bledé jako síra,
živené zhýralstvím, které vám krásu sžírá,
vy, panny, vlekoucí svůj úděl, první hřích,
a všechnu šerednost a hrůznost plodných břich!

My, lidé zkažení, však zato, pravda, máme
teď krásy jiné, dřív lidstvu málo známé:
tvář, kterou stravuje rak srdce napořád,
což se nám zdálo unylou krásou zvát.
Než tyto objevy těch našich zvrhlých vznětů
nemohou zabránit neduživému světu
se klanět před mládím, před mládím posvátným,
s upřímným pohledem, zářícím jasným,
s čirými očima pramenné průzračnosti,
které jde pyšně vpřed a šíří, bez starosti,
jak azur oblohy, jak skřivan nebo květ,
své vůně, písničky a něhyplný vznět!

M A J Á K Y

Veliký Rubensi, ty Lethe, sade snění,
panenský polštář, kde nelze milovat,
kde život však se dme a zmítá bez umdlení
jak vítr v povětří či moře v moři snad,

da Vinci, zrcadlo hlubokých temných svitů,
kde krouží andělé s tajemným úsměvem
ve stínu ledovců a sosen skalních štítů,
uzavírajících tu jejich chladnou zem,

Rembrandte, špitále, plný vzdechů a žalů,
zdobený pochmurně jen křížem na stěně,
kde v slzách modlitba se vypařuje z kalů
a zimní paprsek se mihl zmateně,

ó Michelangelo, pustino v spoustách mraků,
kde vidět Herkuly se s Kristy proplétat
a strašné fantomy se zvedat za soumraku
a prsty dlouhými si rubáš vztekle rvát,

chlípnosti faunovy a boxerovy vzteky,
ty, který dovedls snést krásu žoldáků,
vznešený Pugete, nažloutlý, mdlý a měkký,
císaři zločinců se smutkem ve zraku,

Watteau, ty mumraji, kde těžkají a září
proslulá srdce v hrách tak jako motýli,
lehoučké kulisy, zalité lustry září,
lijící ztřeštěnost v ten tanec opilý,

Goyo, sne plný hrůz, neznámých dosud světu,
zabitých zárodků, pečených o sabat,
bab s lesklým zrcátkem a nahých panen v květu,
v punčochách, aby tím budily v běsech hlad,

přízračný Delacroix, krvavé pleso v boru,
kde padlí andělé se rojí v obzorech,
kde dlouze nesou se pod nebem s leskem móru
podivné fanfáry jak tichý Webrův vzdech,

ty kletby, rouhání a žaluplné lkání,
ty křiky, extase, pláče a *Tedeum*,
tot' echo, vracené sty bludišť bez ustání,
a lidské srdce má v nich božské opium.

Tot' křik, sty hlídkami vždy zopakovaný,
tot' heslo, volané sty hlásnicemi v tmách,
tot' maják, na hradbách sta tvrzí zažíhaný,
hlas lovců, zbloudivších ve strašných houštinách!

Vždyť to je opravdu nejlepší důkaz, Pane,
jaký lze podávat o naší hodnotě,
to vroucí vzlykání věk k věku sdělované
a mroucí na břehu Tvé libé věčnosti!

NEMOCNÁ MUSA

Co, milá Muso má, dnes ráno je ti jen?
V zapadlých očích ti přízraky noci vlají
a Já ti na líci, žel, vidím zarmoucen
hned strach, hned šílenost, jež, chladné, nezpívají.

Chrstl ti siný skřet a žlutý sukkub v sen
snad ze své urny děs a lásku, kterou tají?
Či pohroužila tě k dnu bájných Minturen
snad můra perutí, když krutě mávala ji?

Ó, kéž ti pod srdcem, vždy zdravím dýšícím,
sídlí jen myšlenky, vítězné duchem svým,
a tvá krev křesťanská v rytmických vlnách plyne

jak řecké slabiky, zvučící víc než jiné,
jimž vládne Foibos sám, ten otec prapísní,
a spolu velký Pan, ten pán a vládce žní!

PRODEJNÁ MUSA

Ó Muso duše mé, sídlící v palácích,
až v černých večerech za husté metelice
pustí své Borey zlý Leden na ulice,
zda budeš mít čím hrát pár modrých nohou svých?

Zda v nočních paprscích přes temné okenice
si vzkřísíš ramena studená jako sníh?
Zda vzlétneš k blankytům a sklidiš zlato s nich,
až spatříš s palácem svůj měsíc vyprázdnit se?

Musíš vždy zvečera, jen kvůli krajíci,
houpat jak ministrant svou kadidelnicí
a zpívat *Te Deum*, na které nedáš tuze,

jak hladná kejklička se chlubit kouzlem pout
a smíchem plným slz, jež nelze postřehnout,
aby ses líbila a budila řev v luze.

NEHODNÝ MNICH

Ve starých klášterech si na své stěny holé
věsili obrazy se svatou Pravostí;
to rozjasňovalo ty chodby s šerem zmole
a zmirňovalo tak chlad jejich přísnosti.

Když setbou Kristovou se zelenaly role,
nejeden slavný mnich, jež svět dnes málo ctí,
za svoji pracovnu si volil svaté pole
a oslavoval Smrt, pln prosté zbožnosti.

— Je moje duše hrob bez nejmenšího jasu,
a já, mnich nehodný, jím bloudím od všech časů,
nic nezkrašluje zdi těch temnot klášterních.

Zda z toho divadla své bídy neskonale
vytvořím, líný mnich, jen hloubající stále,
kdy lásku očí svých a dílo rukou svých?

NEPŘÍTEL

Mé mládí nebylo než dobou nepohody
a jasné slunce mi jen zřídka zaplálo;
dešť s bouří natropil v mém sadě tolik škody,
že plodů růžových mi zbývá pramálo.

A teď se přiblížil již podzim vidin ke mně,
a já snad lopatu a hrábě abych zdvih
a znova shrabal prst' té zatopené země,
po vodě plné děr, jak hroby hlubokých.

Najde však nový květ, o kterém se mi snívá,
v té půdě smývané, tak jako výspa bývá,
tajemnou potravu, sloužící květinám?

Čas život polyká — ó běda, třikrát běda! —
a podlý Nepřítel, jak srdce hlodá nám,
se silný po krvi, co pozbýváme, zvedá.

O S U D

Ta tíže by se dala nést
jen, Sisyfe, s tvou statečností,
Ač chuti k dílu v nás je dosti
— *ars longa, vita brevis est!*

Vzdáleno hrobek slavných rovů,
jde, buben v roušce, srdce mé,
a bubnujíc si smutečně,
jde pustou cestou ke hřbitovu.

— Víc drahocenných klenotů
spí, zahaleno v temnotu,
vzdáleno sond a motyk, v stráni,

víc květů svými parfumy,
jak tajemství tak sladkými,
zbůhdarma hýří v pusté pláni.

MINULÝ ŽIVOT

Já dlouho v porticích jsem míval sídlo svoje,
pomořská slunce je barvila plameny
a sloupy, vysoké a pyšné, zatměny,
je večer měnily vždy v čedičové sloje.

A vlny, valíce lesk nebes přes pěny,
mísily mysticky bohaté zvuky svoje
s barvami západů, a nylvé oči moje
pak odrážely je, hrou světél plněny.

Tam žil jsem v rozkoších a v klidném šťastném štěstí
uprostřed azuru, vln, záře věčných tich
a nahých otroků, svým pižmem páchnoucích,

ovívajících mě palmovou ratolestí
a pečujících jen, jak ještě prohloubit
bolestné tajemství, nutící mě dál nýt.

CIKÁNI NA CESTÁCH

Věštecký snědý lid s plameny v zřítelnicích
zas včera vyrazil, na zádech s robaty,
pro která, kdykoli jen k němu vztáhnou rty,
má pohotově zdroj svých prsů padajících.

Mužové mlčky jdou ve výstrojích se skvících
kol kár, kde rodinky se choulí pod šaty,
a oči těžké sny, do dále upjaty,
želejí přeludů před nimi prchajících.

Když cvrček z doupěte je vidí kol se brát,
cvrkaje zesílí svou píseň nastokrát
a dobrá Kybélé hned zvyšuje své věno

a dává skále téc a poušti bujně kvést
před těmi poutníky, pro které všechny jest
království příští tmy dokořán otevřeno.

ČLOVĚK A MOŘE

Vždy, volný člověče, rád moře budeš mít!
Máš v moři zrcadlo, zahlédáš duši svoji
v tom rozvíjení vln, které se věčně rojí,
a tvůj duch nemůže mít hořkou tůň být.

Rád zahloubáváš se do svého zpodobnění,
očima, rukama je bereš v objetí
a srdce nejednou bez tepu ztichne ti,
když ozve se ten pláč, tak těžko k utišení.

Jste oba záhadní a oba mlčíte;
on nikdo, člověče, tvých hlubin neprohlédl
a clonu s tajů tvých, ó moře, nepozvedl,
jak svoje tajemství žárlivě střežíte!

A přece od věků se potíráte v klání,
bez každé výčitky a každé milosti,
jak máte řež a smrt oba dva v libosti,
Ó věční sokové, ó bratři rozhněvaní!

DON JUAN V PODSVĚTÍ

Když stanul Don Juan u podzemního toku
a když byl Charonu svůj obol odevzdal,
jakýsi žebravec, žár Antisthenův v oku,
se vesla mstitelskou a mocnou rukou jal.

Pod černou oblohou se otáčely ženy,
své prsy visící na odiv stavíce
a jako tupý skot, za oběť nabízený,
svým dlouhým mečením ho provázejíce.

Sganarel o svou mzdu jej upomínal v smíchu,
Don Louis zvedal prst a ukazoval jím
všem mrtvým, bloudícím po březích řeky v tichu,
na syna bez úcty ke skráním šedivým.

Elvíra, chvějíc se v svém smutku vedle něho,
zrádného manžela, milence, zlého k ní,
jako by mámila poslední úsměv jeho,
zářící sladkostí prvního vyznání.

Na zádi vztyčen stál a brázdil vody vírem
kamenný velký muž v železném brnění.
Netečný hrdina, skloněný nad rapírem,
však patřil na brázdou, nic nezře kromě ní.

Z T R E S T Á N Í P Ý C H Y

V těch dobách báječných, před dalekým lety,
kdy Theologie se skvěla svými květy,
prý jeden z doktorů, a větší druhů svých
— když byl dřív pronikl do srdcí lhostejných
a v jejich hlubinách hnul zmatenými tmami,
když cestou k nebesům se prodral cestičkami
tak divnými, že sám je neznal dosavad
a kudy chodíval jen průvod duchů snad —
jak člověk stížený závratí z hrozné výše
se jednou rozkřikl v své satanášské pýše:
„Ježíši, Ježíšku, já hodně jsem tě zdvihl!
Kdybych tě, slabého, napadl v hůrách tvých,
tvá hanba zajistě by zakryla tvou slávu
a ty bys nebyl nic než zmetek směšný davu!“

V té chvíli se mu však hned rozum zakalil,
třpyt slunce na nebi se flórem zahalil
a chaos zakroužil tou hlavou plnou jasu,
tím chrámem plným krás a řádu do těch časů,
pod jehož klenbou byl jen lesk vždy domovem.
Strašlivé ticho s tmou se rozhostily v něm
jak v sklepe, k němuž klíč se ztratil nenadále.
A on pak jako zvěř po městě bloudil stále,
a když, nic nevida, se napříč poli bral
a léto od zimy již nerozpoznával,
byl, zbytečný jak věc patřící mezi smetí,
pln špíny, šeredný, jen pro smích houfu dětí.

K R Á S A

Jak zkamenělý sen jsem krásná, smrtelníci!
A můj prs, o který se každý zraní hned,
má vnukat básníku vždy lásku na pohled,
jak hmota mlčící a nic se neměnicí.

Jak nechápaná sfinx já trůním v oblacích,
k bělosti labutí mám srdce sněhobílé;
co ruší linie, mi není nikdy milé,
a nevím, co je pláč, a nevím, co je smích.

Před mými postoji, ke kterým, když je měním,
jako bych zhlédla se ve slavných pomnících,
básníci stráví dny úporným přemýšlením.

Mámt' k okouzlování těch tichých milců svých
nejčistší zrcadla, zveličující krásu:
své oči široké, své oči věčných jasů.

I D E Á L

Nebude to vděk krás lfbivých krasaviček,
zplanělé ovoce mrzkého století,
prst pro kastanětu a nožka pro střevíček,
co srdci, jako mé, by mohlo hovět.

At' má si Gavarni, ten básník chloros v květu,
cvrlikající houf špitálních krásků dál,
já stále nevidím v těch bledých růžích květu,
který by připomněl můj rudý ideál.

Co chce to srdce zde, jak propast plné stínů,
jste, Lady Macbeth, vy, tak velká ve zločinu,
a ty, sne Aischylův, rozvitý v orkánu;

ty, Noci, dcero můr snů Michelangelových,
točící pokojně, v polohách zraku nových,
své vnady hnětené pro ústa Titánů.

O B R Y N Ě

V těch dnech, kdy Příroda, bez polevení činná,
počala každý den ke stvůrné rodině,
jak kocour rozkošník u trůnu královnina
já velmi rád bych žil u mladé obryně.

Rád patřil bych, jak duch a tělo rozkvétá jí
a za strašlivých her jí roste každým dnem,
a podle vlhkých mlh, jež ženám v očích vlají,
bych hádal, hřeje-li snad vášeň pod srdcem.

Po chuti běhal bych po horstvech jejích svalů,
svah jejích kolenou bych zlézal jako skálu,
a v létě, když by ji den sluncem zkolébal

a napříč nivami ji svalil s nyvou lící,
ve stínu prsů bych jí pohodlně spal
jak tichá samota, pod kopci dřímající.

K L E N O T Y

Má drahá, svlečena, mi chtěla vyhovět,
jen v špercích zvonících se položila líně,
a tato skvělá zbroj jí dala pyšný vzhled,
jaký v svých šťastných dnech má maurská otrokyně.

Když mi ten kamenný a zlatý třpytný svět
svůj cinkot posměšný za tance vrhá zticha,
jsem nad tím zvučením u vytržení hned,
a já mám k smrti rád, kde zvuk se v světlo míchá.

Tak ležíc dala se mnou tedy milovat
a shůry divanu se usmívala stále
k mé lásce hluboké, jak jenom moře snad,
vzpínající se k ní tak jako ke své skále.

Své oči hroužíc v mé jak tygr krocený,
střídala polohy s mdlou tváří každou chvíli,
a cudnost s chlípností ty její proměny
vždy novým půvabem a kouzlem obdařily.

A ruce s nohama a stehna s kyčlemi,
jak olej nahládlé, jak labuť rozvlněné,
před zrakem vidoucím jen míhaly se mi
a ňadra se břichem, ty hrozny vinice mé,

se nesly, lstivější než roj zlých andělů,
chtějící zjitřit mír mé duše syté těla
a zhurta strhnout ji se skály úbělu,
na kterou usedla, tichá a osamělá.

Tu jako bych byl zřel se novou kresbou pnout
holobrádkovu hrud' z Antiopíných boků,
tak její štíhlý pás dal pánvi vyniknout.
Ličidlo na hnědi té kůže sládlu oku.

A když se smířila pak lampa se skolem
a pokoj v temnotách jen krb již ozařoval,
kdykoli s úpěním se plamen zvedl v něm,
vždy tu pleť ambrovou svou krví zaplavoval.

M A S K A

*Alegorická socha v renaissančním slohu Sochaři Ernestu
Christophovi*

Hled' vděky florentské, hled' jejich výběr pestrý!
V tom těle, plném šlach a plném vlnění,
je Jemnost se Silou, ty věrné božské sestry.
Ta žena, opravdu div všeho stvoření,
tak božsky robustní a přitom štíhlá mile,
by mohla lehávat na lůžkách v šarlatu
a krátit papežům a králům dlouhé chvíle.

— Hled' též ten paúsměv kol rozkošnických rtů,
kde zpupnost provádí vášnivě vzněty svoje,
ten pohled potouchlý, nyvý a jizlivý,
ten drobný obličej za rámem ze závoje,
z kterého vítězně nám všechny rysy dí:
„Jsem zvána Rozkoší a Láskou věnčívána!“
Hled', jakou dráždivost to skýtá spanilost
bytosti, které je ta majestátnost přána!
Pojď' blíž a obejmi ten jedinečný skvost!

Urážko umění! Ó, jaká noční můra!
Ta žena božských vнад, slast příslibující,
má na svých ramenou dvě různé hlavy, stvůra!

Ba ne! Ten obličej se šklebem na líci,
toť maska, ozdoba svým vzhledem klamající,
hled' zde tu trpící, tu s tváří horoucí,
tu hlavu skutečnou, tu hlavu s pravou lící,
odvracející se s odporem od lhoucí.

— Nesmírný proud tvých slz, ty bědná krásu krásy,
mi vplývá do srdce, plného starostí.
Tvá lež mě opájí, má duše žízeň hasí
ve vlnách, zvedaných v tvých očích Žalostí!

— Proč to však nařiká, proč pláče kráska skvělá,
která by lidský rod k svým nohám srazila?
Co tajně hlodá jí bok siláckého těla?

— Pláče, že žila tu, že žije, zběsilá!
Co zvlášť však trápí ji v tom jejím velkém žale,
co ji tak roztrásá, je trpké vědomí,
že musí, bohužel, žít na tom světě dále,
dnes, zítra, pozítří a vždycky — jako my!

HYMNA NA KRÁSU

Jsi, Kráso, z propasti či z bezedného nebe?
Tvůj pohled s dábelským i božským zářením
rozlévá v zmatku zlo a dobro kolem sebe,
a proto k vínu tě snad přirovnávat smím.

Máš v očích svítání i západ s jejich mírem
a šíříš parfumy jak v tmách noc bouřlivá,
Tvá ústa s polibky jsou číše s elixírem,
po kterém sílí hoch a muž sil pozbývá.

Vystoupas z podzemí, či z hvězd jsi sestoupila?
Za tvými sukněmi jak pes jde Osud jat,
rozséváš pohromy a radost, rozmařilá,
a neodpovědná, vše řídíš napořád.

Zlá šlapeš po mrtvých a tropíš si z nich šprýmy,
z tvých skvostů nezdá se Děs nejmíň rozkošným
a Vražda, jedna z tret, z těch mezi nejdražšími,
tancuje milostně nad zpupným břichem tvým.

Osleplá jepice za tebou letí, svíce,
a plápolajíc dí: „Bud', ohni, chvála ti!“
Milenec supící nad tělem krasavice,
toť mroucí, který hrob si hladí v závratí.

Co na tom, vzešla-lis již v pekle nebo v ráji,
ty stvůro, hrozná tak bez vlastní viny snad,
když mi tvá noha, zrak a úsměv otvírají
vstup k nekonečnosti, kterou mám, temnou, rád.

Anděl či Siréna, z Boha či ze Satana,
jen když mi, vílo má se zrakem mámivým,
ty rytme, vůně, dne, má kněžno milovaná,
činíš svět méně zlým a čas míň strašlivým.

EXOTICKÝ PARFUM

Když večer v podletí, k snům oči přimhouřeny,
chtiv dýchám zvláštní pach na žhavém prsu tvém,
vídávám před sebou se vinout šťastnou zem,
mámenou nebesy se sluncem beze změny:

mdlý ostrov, prostřed vod v svou lenost pohroužený,
rodící stromoví se sladkým ovocem
a muže siláky, ač štíhlé v těle svém,
a přímé, bezelstné, div vzbuzující ženy.

Kouzelným končinám tvou vůní veden vstříc,
zřím přístav se stěžni a ráhny plachetnic,
znavených dosavad mořskými potulkami.

A parfum, linoucí se ze hřebenčků,
který je v povětří a chřípí nadouvá mi,
v mé duši mísí se se zpěvem plavčků.

V L A S

Ó rouno, bujně se až k šíji kadeřící!
Ó lesklé prstence! Mdlá vůně! Závratí!
Chci vzkřísit v alkovně, tmou noci černající,
dnes večer vzpomínky v té temné hřívě spící
a jako šátkem jí v ní budu mávati.

Afrika s Asií, žár jejich nyvých pouští,
vzdálený, daleký, již skoro mrtvý svět,
žije v tvých hlubinách, ty lese vonných houští!
Tak jako jiný duch po hudbě v dál se pouští,
můj po tvém parfumu se dává, láske, vpřed!

Pojedu tam, kde strom i člověk, mízou kvase,
pozvolna zemdlévá horkostí podnebí,
Bud' vlnou, strhni mě a nes mě, pevný vlase!
Ukryváš třpytný sen, ty moře temnojasé,
o plachtách, veslařích a vlajkách na nebi:

hle, přístav šumící, kde se má duše spájí
opojným hlaholem, barvou a parfumem,
kde lodi po móru a zlatě sklouzávají,
vztahují paže z vod a dlouze objímají
svit čisté oblohy s tím věčným plamenem.

Pohroužím opile svou hlavu chtivou snění
v ten černý oceán, v kterém se jiný skryl,
a můj duch subtilní v objetí kymácení
se s vámi shledá zas — ó plodná zahálení! —
nesmírná hýčkáni voňavých prázdných chvil!

Ó vlase modravý, ty stane spjatý tmamu,
já v tobě nacházím modř nebe širého,
na březích porostlých tvým pýřím s kučerami
mě v divném spojení a pomíšení mámí
pach pižma, oleje a dehtu čirého.

Má ruka bude sít v tvou těžkou temnou kšticí
perly a safíry po celý dlouhý věk,
abys vždy slyšela mou touhu zkoušející.
Jsi oasa, kde sním se zadumanou lící,
jsi tykev, ze které ssám víno vzpomínek?

Ó, JÁ TĚ ZBOŽŇUJI

Ó, já tě zbožňuji jak noční nebe v dáli,
ty velké mlčení, ty vázo temná žaly,
tím víc tě miluji, čím víc mi unikáš,
ozdobo nocí mých, čím krutější se zdáš,
když kupíš za sebou ty míle bez milosti,
dělící ruce mé a modré nesmírnosti.

Já v stálých výpadech se plazím za tebou,
tak jako k mrtvole se plazí červi tmou,
a vzývám i ten chlad, ty stvůrná ukrutnice,
pro který líbíš se mi, krásná, ještě více.

TY, ŽENO NEČISTÁ

Ty, ženo nečistá, bys s vesmírem spát chtěla!
Tvou duši bez citu jen nuda krutou dělá.
Aby tvůj strašný zub v té zvláštní hře byl jist,
on denně někomu to srdce musí hrýzt.
Tvé oči, zářící jak krámy v chvíli šera
či pyramidy svíc v dnech slávy za večera,
si slouží nestoudně jen cizím zářením
a nepoznávají řád krásy vlastní jim.

Ty stroji bezduchý, jež žene krutost kletá,
zázračný nástroji, pijáku krve světa!
Ach, což se nestydiš, což nespatriš snad
ve všech těch zrcadlech svá kouzla uvadat?
A velkost toho zla, v němž myslíš znáš se zcela,
tě nikdy v úzkosti zpět couvnout nepřiměla,
když mocná Příroda, v svých plánech veliká,
chtějíc hníst genia, se k tobě utíká,
ty kněžno neřesti, ty zvíře jménem žena!

Ó hanbo vznešená, ó slávo pokálená!

SED NON SATIATA

Ty božstvo podivné, tak temné jako tma,
páchnoucí tabákem a pižmem pomíchaně,
ty dílo obíů, těch Faustů na savaně,
zplozenko půlnoci s vranýma bokoma,

já radš než opium a hašíš, modlo má,
mám elixír tvých úst a nedal bych ho za ně;
když táhnou za tebou mé touhy v karavaně,
tvůj zrak je cisterna, kde piji hoře má.

Černýma očima, okýnky nitra svého,
dšti na mne menší žár, ztlum, běse, sílu jeho,
nejsem Styx, abych tě moh pojmut devětkrát,

nemohu, Megéro se stálým ohněm v klínu,
abych tě udolal a ukojil tvůj hlad,
v tvém lůžku pekelném se změnit v Proserpinu.

V TĚCH ŠATECH VLNIVÝCH

V těch šatech vlnivých se třpytem perleti,
i když jen klidně jde, přec budí ve mně zdání,
jako by tančila, podobna háděti,
které má kejklř Ind svou holí ke kývání.

Jak písek Sahary a její modrá bář,
k všem lidským útrapám a žalům bez lítosti,
jak dlouhé sítě vln, čeřící mořskou plář,
tak líně vine se se strašnou netečností.

Z kouzelných nerostů má lesklé zornice,
a v této podstatě s tak podivnými rysy,
v které se stará sfinx a čistý anděl mísí,

v které je zářením, zlatem a kovem vše,
plá hvězdou zbytečnou, pro život bez vší ceny,
studený majestát neplodné krásné ženy.

TANCUJÍCÍ HAD

Rád vídám na tvém krásném těle,
drahá svůdnice,
jak hvězdu v modři potemnělé
kůži třpytit se.

Tvůj bohatý vlas, který čpí ti,
zvláštních vůní pln,
je vonné moře plné bití
modrohnědých vln.

Jak plachetnice, kterou zrána
vzbouzí vanutí,
se moje duše, dálkou zvána,
strojí k vyplutí.

Tvé oči, kde nic nezazáří
dobrem ani zlem,
jsou chladné šperky, kde se sváří
zlato s železem.

Když kráčíš v taktu, krásko nyvá,
mohlo by se zdát,
že se to kolem hole kývá
tancující had.

Tvá lenivostí těžká hlava
s tváří dítěte
se nenuceně pohoupává
hlavou slůněte.

A tělo se ti chýlí, dlouží
jako štlhlá loď,
když s boku na bok ráhna hrouží
do vzbouřených vad.

Když jako moře, vzduté v máji
táním ledovců,
ti sliny v ústech stoupávají
k samým krajům rtů,

já v duchu české víno piji,
trpké, vítězné,
tekutá nebe, která sijí
hvězdy v srdce mé.

MRŠINA

Co jsme to viděli to letní jitro boží,
vy moje lásko jediná?
V zatáčce pěšiny na kamenitém loži
ležela bídna mršina,

a nohy zvedajíc jak prostopášná žena
a plna žáru potíc jed,
strkala nestoudně, nedbale rozvalena,
své pařící se břicho vpřed.

S hůr slunce pražilo, tak jako by ji chtělo
v tu chvíli celou upéc hned
a vrátit Přírodě, co spojovala v tělo,
ve stonásobném množství zpět.

A nebe shlíželo k té pyšné kostře těla
jak ke kvetoucí květině.
Puch byl tak strašlivý, že jste div neomdlela
na sporé trávě v pěšině.

Ze břicha v rozkladu, nad kterým zněl šum hmyzu,
se táhly larvy v tisících,
a oblévajíce ty živé cáry slizu,
tekly jak hustý kal kol nich.

To vše se zvedlo hned, hned kleslo jako vlna,
či šumíc trysklo do výše,
jako by mršina, divného dechu plna,
tu žila dále množíc se.

A tento svět pak zněl, pln hudby neurčité,
jak šelest větrů nebo vod,
či zrní rytmicky přehazované v síť
a natřásané o překot.

Tvar mizel, spíše sen, nic nežli skizza matná,
dlouhými časy otřelá,
kterou teď umělec, jestli se chopí plátna,
jen po paměti dodělá.

Za skálou čekala toulavá strašná fena,
a vzteklým zrakem měříc nás,
čfhalo na chvíli, kdy by se, nerušena,
zas mohla pustit v hodokvas.

— A přece budete jak to tak strašné hnití,
sám mor té spouště zteřelé,
vy hvězdo očí mých, vy slunce mého bytí,
má vášni, vy můj anděle!

Ba, tak se budete, žel, jednou jevit světu
i vy, má kněžno něžných vnad,
až, s Bohem smířena, pod rovem tučných květů
se budete v prach rozpadat.

To, krásko, rcete však těm červům, kteří, hluší,
vás budou líbat kusadly,
že tvar a podstatu svých lásek chovám v duši,
i když se bédně rozpadly.

DE PROFUNDIS CLAMAVI

Má lásko jediná, tvůj cit si vyprošuji
z dna temné propasti, kam srdce spadlo mi.
Tot' vesmír pochmurný, kde obzory se tmí
a kde jen rouhání a hrůza nocí plují.

Půl roku plane s hůr mdlé slunce nehřejíc,
a pak se s ním jen tma půl roku snáší dolů;
tot' země pustější než krajina kol pólu,
kde není žádná zvěř, les, zeleň, potok, nic...

Na světě není nic, co hrůzou předčilo by
to slunce ledové a plné kruté zloby
a tu tmou nesmírnou jak Chaos s temnem svým;

já osud závidím i tvorům nejnižším,
ti v spánek bezduchý, snů zbyti, pohrouží se,
jak času přadeno tak zvolna odvíjí se.

U P Í R

Ty, která vniklas jako meč
v mé slabé srdce žalostivé,
ty, která, silná jako léč
sta běsů, krásné zvíře divé,

ted' v duchu krutě zdeptaném
jak paní roztahuješ se mi,
ty bídná, s kterou spoután jsem
jak odsouzenec s galejemi,

jak se hrou umíněný hráč,
jak starý piják se sklenicí,
jak s červy mrcha v šachtě tlící,
bud' zatracena, mrtva radši!

Já hbitý nůž jsem prosil v zlosti,
aby mi získal volnost zpět,
a o pomoc v své zbabělosti
jsem žádal i ten zrádný jed.

Žel, nůž i jed se otočily
a s pohrdáním řekly jen:
„Ty nejsi hoden, pobloudilý,
být z toho jařma vyproštěn.

I kdyby tě snad naše síly
upíra tvého zbavily,
tvé polibky by za chvíli
tu jeho mrchu oživily.“

LETHE

Pojď na mé srdce, hluchá duše moje,
můj drahý tygře, stvůro studící,
chci dlouho v houšť tvé hřívy bující
již vhroužit prsty plné nepokoje

a hlavu, bolící mě přespříliš,
ti v suknicích s tvou vůní schovat
a jako zvadlý květ v nich vydechovat
natuchlý pach své lásky mrtvé již.

Chci spát, chci spát, spíš spáti nežli žít,
a v klamném spánku jak smrt pochybném
bez výčitek své polibky mdlým rtem
po krásném těle z mědi rozprostít ti.

Pro pohlčení sytých vzlyků mých
nad propast tvého lůžka nic mi není,
jeť na tvých ústech mocné zapomnění,
a Lethe proudí ve tvých polibcích.

Svou sudbu, svou to rozkoš od nynějška,
chci mlčky jako vyvolenec nést.
Mučedník, který nevinen vzal trest
a niti vznětem další muka těžká,

já zášť chci utopit a budu pít
nepenthes dobrý s dobrým bolehlavem
z ostrého hrotu na tvém prsu tmavém,
pod kterým nebyl nikdy žádný cit.

KDYŽ S HROZNOU ŽIDOVKOU

Když s hroznou židovkou za noci bledojasé
tak jako mrtvola u mrtvoly jsem spal,
já u té nevěstky potichu snít se jal
o krásce, které radš má touha odříká se.

A v duchu viděl jsem ji v celé její kráse,
ty její pohledy, sty vděky hýřící,
a vlasy, tvořící jí vonnou přilbici,
při pouhé vzpomínce mě vzněcující zase.

Vždyť vroucně líbal bych tvé tělo vznešené,
od svěžích nohou dál až k černovlasé hřívě
bych poklad laskání ti rozvinoval snivě,

jen kdybys byla s to, ty krásko z kamene,
kdy pláčem vřelých slz na chvíli zacloniti
ty lesklé zornice, tak chladně zářící ti.

POHROBNÍ VÝČITKA

Až, temná krásko má, až budeš svoje roky
pod kryptou z mramoru v tmách jednou vyspávat,
až budeš za svou síň a za celý svůj hrad
mít jenom vlhký sklep a jámu s puchem stoky,

až balvan, tísnící tvou plachou hrud' a boky,
které tak rozkošně si hoví dosavad,
ti bude zbraňovat si v srdci něco přát
a navždy upoutá tvé dobrodružné kroky,

hrob, věrný důvěrník mých nekonečných snů
— neb chápat básníka je hrobu vždycky přáno —
v těch nocích bezesných ti řekne v stálou tmu:

„Nač platno vám to je, má špatná kurtisáno,
že nepoznala jste, nad čím to mrtvý štká?“
A červ ti zhrýže tvář jak sama výčitka.

K O Č K A

Pojď, krásná kočko, na mé srdce nýt,
své drápy v tlapu vtáhni znovu
a nech mě po chuti se pohroužit
v své oči z achátu a z kovu.

Když tě mé prsty zdlouha laskají
po šíji nebo pružném hřbetě
a když se opájejí potají,
po mlunném těle hladíce tě,

zřím v duchu drahou s jejím pohledem.
Ten pohled s chladem zraku tvého
mě, milé zvíře, bodá oštěpem.

A kolem těla měděného,
od sametových nohou po šíji,
dráždivý parfum krouží jí.

D U E L L U M

Dva statní soupeři se bili v lité bitce,
třísníce zbraní vzduch, až planul zkrvaven.
— Ty hry, to řinčení, toť, drahá krasavice,
lomozy mladosti, vydané lásce v plen.

Jsou kordy zlomeny jak naše mládí nyní.
A nabroušený dráp a zub co nevidět
už pomstí krutý meč a dýku proradkyni.
— Ó vzteku srdcí mdlých, po lásce samý vřed!

Hle, v křížku svezli se ti hrdinové naši
v strž navštěvovanou dravými pardály
a z jejich těl tam květ na trní povyraší.

— Tot' peklo, tato strž, kde naši známí dlí.
Ach, svalme se jen v ni, má amazonko divá,
ať naše tajná zášť se věčně rozhořívá!

BALKON

Ó matko vzpomínek, ty moje paní paní,
ty moje starosti, má slasti veškerá,
vzpomínej na krásu našeho milování,
na kouzlo ohniště ve chvílce večera,
ó matko vzpomínek, ty moje paní paní!

Za tichých večerů se září krbu v tmě
a na mém balkoně pod růžovými mhami
tvé srdce hrálo mě a tvůj prs sládl mně.
My sobě říkali, co bude žít vždy s námi,
za tichých večerů se září krbu v tmě.

Za horkých večerů jsou slunce čarokrásná
a prostor hluboký a srdce mámivé.
Když jsem se nakláněl nad tebou, kněžno jasná,
jako bych dýchal to sám parfum krve tvé.
Za horkých večerů jsou slunce čarokrásná.

Noc houstla pozvolna tak jako tmavá zed',
mé oči hledaly ve tmě tvé zřítelnice,
a já jsem pil tvůj dech, ten hořkosladký jed.
Tvé nohy klímaly v mých družných rukou sníce,
noc houstla pozvolna tak jako tmavá zed'.

Já vím, jak štěstí chvil sny vyvolávat lze si,
vidím svou minulost v tvém klíně laskavém.
Proč moc tvých nyvých krás bych hledal jinde kdesi
než v drahém těle tvém a v sladkém srdci tvém?
Já vím, jak štěstí chvil sny vyvolávat lze si.

Ty sliby, polibky a vůně vlasů tvých
vystoupí z propasti, střezící tmou, co tají,
tak jako, omyta v svých mořích hlubokých,
omládla slunce zpět na nebe stoupávají?
— Ó sliby, polibky, ó vůně vlasů tvých!

POSEDLÝ

Hle, slunce skrylo se pod rouškou mraků kdes.
Ó Luno všech mých dnů, jak ono skryj se v stínu,
po chuti spi či kuř, mlč, nemá na hodinu,
a v žalost propadlá, svou smutnou hlavu věš!

Takovou mám tě rád! Než chceš-li přesto dnes
jak hvězda zatměná, jež vzchází z polostínu,
plát tam, kde Zběsilost má svoji domovinu,
pak, dýko rozkošná, již ze své pochvy lez!

Zažehni světlem lamp svou hroznou zřítelnici!
Zažehni žádosti surovým hrubcům v líci!
Mne blaží všechno tvé, tvá vzteklost i tvůj žal;

bud' nocí, jitřenkou, čím chceš, ty kruté dítě;
já nemám v těle pór, který by nevolal:
„Ó Belzebube můj, já nad vše zbožňuji tě!“

FANTOM

I

Tmy

V těch sklepech nevyzpytatelných smutků,
kam jsem byl Osudem již vyhoštěn,
kam nepronikne nikdy světlý den,
kde, s Nocí, hostitelkou chmurnou vsutku,

jsem jako malíř, jež Bůh trestá tím,
že po tmách malovat mu dává v smíchu,
kde, kuchař strašných chutí, sedím v tichu
a svoje srdce vařím si a jím,

chvílemi protahuje se a září
jakýsi přízrak plný skvělosti.
Z orientální dumy v její tváři,

když dosahuje celé velikosti,
já poznávám svou krásnou návštěvnici:
tot' Ona, zářivá, ač temných lící.

II

Vůně

Čtenáři, dýchals kdy, pln chtivosti,
kadidlo, které naplňuje chrámy,
či pižmo váčku, parfum dobře známý
svou nepovolnou zarputilostí ?

Ó, toho kouzla, které nás zas má
svou minulostí za přítomnosti!
Tak milenci s těl drahých bytostí
sbírají květy mezi vzpomínkami.

Z bohatých vlasů jejích pryžových,
kadidelnice, váčku vůně syté,
stoupaly pachy, divoké a lité,

a z šatů, hedvábných či plyšových,
nasáklých jejím čistým mládím zcela,
syrová vůně srsti vycházela.

III

Rám

Tak jako dodá rámec nejčastěji
i malbě ruky pyšné na věhlas
cos ze svých vlastních zvláštností a krás,
od skutečnosti osamotňuje ji,

tak přizpůsobily se kráse její
zde všechny klenoty i svršky zas,
nic nezastiňující její jas,
na pohled za rám jenom sloužíce jí.

A nejednou se věru mohlo zdát,
že věří, že ji vše chce milovat;
v polibcích lůžka nahé tělo topíc,

hned loudavá, hned prudká v posuncích,
jevila rozechvěna v každém z nich
dětinnou roztomilost hravých opic.

IV

Portrét

Choroba a Smrt v prach a popel mění
veškerý plamen, který pro nás plál.
Z těch velkých očí plných zanicení,
z těch úst, kam jsem své srdce hroužíval,

z těch polibků jak balzám sama síla,
z těch vznětů prudších nežli denní žár,
co zbývá tu? Toť hrozné, duše milá!
Nic nežli bledý náčrtek tří čar,

jenž jako já též o samotě zmírá
a ježž Čas, stařec bez poshovění,
svým drsným křídlem denně krutě stírá...

Ó vrahu Života a Umění,
ji, zdroj mé rozkoše a zdroj mé slávy,
ji však mi nikdy nevymažeš z hlavy!

TY VERŠE DÁVÁM TI

Ty verše dávám ti, věz, aby jeden den
— když by má sláva snad po časech přistávala,
loď, které vichřice na bludné pouti přála,
a mozky přiměla se vhroužit večer v sen —

vzpomínka na tebe, báj nepravdivá zmála,
znavila čtenáře jak tlukot na buben
a s každým rýmem mým, jak by se ozval jen,
mystickým řetězem spoutána zůstávala.

Ty kletá bytosti, již krom mne, jak se zdá,
od pekel do nebes nic neodpovídá.
— Ó ty, jež jako stín se stopou pomíjivou

svým okem sršícím a nohou tančící
přebíháš hlupáky, jimž zdáš se bolestivou,
ty socho tmooká, ty vílo zlolící!

SEMPER EADEM

„V čem tkví ten smutek váš,“ řekla jste znenadání,
„který se prudce dme jak moře ke skalám?“
— Když naše srdce tu již mělo vinobraní,
je tento život zlo, jak známo snad je vám.

Tot' bolest prostinká, bez záhad, velmi jasná,
Jak vaše veselost, přející všem svůj jas.
Nuž, nepátrejte dál, vy všetečnice krásná,
a byť mám rád váš hlas, již mlčte, prosím vás!

Dost, vy vším nadšená! Vy s dětinskýma rtoma!
Daleko silněji než Život, nevědomá,
svým jemným poutem Smrt přechořáto drží nás.

Ó, nechte, nechte jen mé srdce lží se zpíti,
v tůň vašich zřítelnic jak v sen se pohroužit
a dlouze dřímati ve stínu vašich řas!

O N A C E L Á

Dnes časně zrána, na úsvitě,
mě navštívil v mém bytě Ďas,
pokoušel mě a řekl hbitě:
„Já rád bych věděl, co z těch krás,

které to kouzlo vytvářejí,
z těch růžočerných drobností,
tvořících vábné tělo její,
má v sobě nejvíc sladkosti.“

— Tys, moje duše, dáblu děla:
„Ach, protože mě blaží vším,
nemohu dávat z toho těla
jednomu přednost před druhým.

Protože vše mě okouzluje,
já nevím, co je svůdnější.
Vždyť ona jak Den oslňuje
a jak Noc něžně konejší.

Soulad, který v tom těle vládne,
je nejvzácnějším souladem
a analýse není snadné
akordy tónů poznat v něm.

Metamorfoso přetajemná
mých smyslů v jeden vyšší všech!
Ten její hlas je vůně jemná
a sladká hudba její dech!“

CO POVÍŠ VEČER DNES

Co povíš večer dnes, má duše osamělá,
co, srdce, zvadlé již, dnes večer povíš té,
která, tak líbezná, tak laskavá, tak vřelá,
svým božským pohledem zas náhle křísí tě?

Své pýše dáme pět jen samou chválu o ní,
nic není sladšího než v její moci být,
nehmotné tělo jí andělskou vůní voní
a její pohledy nás oblékají v třpyt.

Necht' je to za noci a stranou všeho hluku,
necht' je to v ulicích a v nejhustějším shluku,
zjev její plápolá jak plamen pochodně.

„Jsem krásná,“ říkává, „a poslyšte mé přání!
Milujte napříště jen Krásno kvůli mně.
Jsem strážným Andělem, jsem Musa, vaše Paní!“

ŽIVÁ POCHODEŇ

Kráčejí přede mnou ty Oči třpytné síly,
jež magnetisoval sám Anděl učený.
Jdou, bratři nebeští, i moji bratři milí,
a v oči střásají mi svoje plameny.

Ochraňujíce mě před léčkami a hříchy,
po cestách Krásy vždy a všude vedou mě.
Tot' moji sluhové, já, jejich otrok tichý,
jsem cele poslušen té živé pochodně.

Ó oči líbezné, záříte, plny krásy,
mystickým třpytem svěc, hořících v plném dni,
který, byť nachová, jim plamen neuhasí.

Ty oslavují Smrt, vy slavné Vzkříšení.
Kráčíte, slavíce mou oživnuvší duši,
ó hvězdy, jejichž svit ni slunce neporuší.

TÉ, KTERÁ JE PŘÍLIŠ VESELÁ

Tvá pyšná hlava, gesta, zrak
jsou krásné jako krásné kraje
a ve tváři ti úsměv hraje
jak vánek v nebi bez oblak.

I mrzout věčně zamračený
je oslňován zdravím tvým,
tak jako záře prýštícím
z tvých ramenou a rukou ženy.

Ty barvy, jasné jako smích,
kterými krášlíš oblékání,
v básnickém duchu budí zdání
baletu květin vířících.

Ty šaty jsou tu nepokrytě
tvé pestré duše symbolem,
bláznivá, do níž zblázněn jsem,
mám k tobě zášť a miluji tě!

Zabloudiv jednou v krásný sad
a vleka jím svou atonii,
já cítil jako ironii
— šíp slunce hruď mi rozdírat.

A smavé jaro, plné vznětu,
tak srdce pokořilo mi,
že za tu zpupnost přírody
jsem vztekle ztrestal jeden z květů.

Tak bych se chtěl já jedenkrát,
za noci, když zní chvíle slastí,
k pokladům tvého ženství vkrásti,
bez hluku, podle jako had,

abych ti ztrestal jaré tělo,
šetřený prs ti rozdrásal
a v žasnoucí klín se ti vssál,
až by ti maso zkrvavělo,

a pak — ó slasti temných chvil! —
tě těmi rty, mně neznámými,
však hezčími a lesklejšími,
svým jedem, sestro, napojil!

ZVRATNOST

Ó smavý Anděle, znáš úzkost sžírající,
strach, hanbu, výčitky, žal, vzlyky, tesknění
a neurčitý děs z těch nocí bez dnění,
jak papír mačkaný nám srdce svírající?
smavý Anděle, znáš úzkost sžírající?

Ó dobrý Anděle, znáš záští sině bledé,
pěst ve tmě sevřenou, pláč žluči v ony dny,
kdy Pomsta bubnuje svůj alarm pekelný
a naše schopnosti vpřed, náčelnice, vede?
Ó dobrý Anděle, znáš záští sině bledé?

Ó zdravý Anděle, znáš Zimnice, ty stvůry,
které kol dlouhých zdí bílého špitálu
tak jako vyhnanci se vlekou pomalu,
a jektajíce rty, o slunce prosí hůry?
Ó zdravý Anděle, znáš Zimnice, ty stvůry?

Ó krásný Anděle, znáš tvořící se vrásky
a hrůzu ze stáří a muka za těch chvil,
když čteme ve zraku, kde náš zrak lačně pil,
najednou tajný strach oddané věrné lásky?
Ó krásný Anděle, znáš tvořící se vrásky?

Ó šťastný Anděle tak jaré, světlé líce,
i mroucí David by chtěl zdraví získati
v té záři kouzelné, jež z těla tryská ti.
Já na tobě však chci jen modlitbu, nic více,
ó šťastný Anděle tak jaré, světlé líce!

Z P O V Ě Ď

Jen jednou jedinkrát, vy krasavice milá,
se vaše paže růžová
v mou paži důvěrně po cestě zavěsila,
což vždy má paměť uchová.

Byl velmi pozdní čas; na nebi luna plála
jak metál právě ražený
a noc se velebně jak řeka rozlévala
na Paříž pohrouženou v sny.

A podél domů v tmách se zpod vrat pro sloužící
soukaly kočky děrami
a s uchem ve střehu se kradly po ulici
jak stíny drahých za námi.

Vtom vám však unikl za mého lichocení,
vzkvetlého v záři luceren,
vám, zvukný nástroj tak bohatého znění,
v kterém se chvěje radost jen,

vám, jako fanfára za třpytivého rána
vždy veselostí zářící,
plačtivý, žalný tón, tón temný jako hrana
a smutně kolísající

jak strašné, nečisté a neduživé dítě,
za které rodina se rdí
a které schovala před všemi lidmi skrytě
do sklepa, kam se nechodí.

Tak, bědný anděli, tak zněl ten tón váš lkavý:
že jista není žádná věc,
že lidské sobectví, necht' jakkoli se staví,
se vždycky zjeví nakonec,

že krásnou ženou být je těžké živobyť,
že je to práce ošklivá,
cvik chladné baletky, která jen nudu cítí
a příjemně se usmívá,

že dávat na srdce tu může jenom hloupý,
že láska s krásou klamou svět
— až Zapomenutí je hodí do své stoupy
a Věčnosti je vrátí zpět.

Já často vzpomínám té lunny zřící s výše,
té tiché noci kouzelné
a toho tajemství v tmě šeptaného tiše
do zповědnice duše mé.

SVÍTÁNÍ V DUŠI

Když vstoupí k hýřilům se zorou různolící
hlodavý Ideál a začne s dílem svým,
procítá jakýmsi mstitelským tajemstvím
v tom sytém zvířeti zas anděl dřímající.

Modř nebes duchovních, nedosažitelná,
se před tím sraženým, který sní trpě dále,
otvírá, vábivá, jak propast nenadále.
Tak, drahá Bohyně, Bytosti světelná,

po sprostých orgiích, z nichž trochu ssuti zbylo,
tvůj obraz, jasnější a růžovější jen,
v mých očích zjevených se míhá celý den.

Hle, slunce září svěc svou září zaclonilo.
Tvůj zjev vždy vítězný lze, duše přeskvělá,
tak srovnat se sluncem, jež, nesmrtelné, plá!

HARMONIE VEČERA

Hle, čas, kdy na stvolech za mdlého zachvívání
jak kadidelnice květ vydechuje pach;
parfumy se zvuky těkají v pozdních mších,
ten valčík zádumný a nývé rozkochání!

Jak kadidelnice květ vydechuje pach;
viola naříká jak srdce, když se raní;
ten valčík zádumný a nývé rozkochání!
Obloha smutně ční jak širý oltář v tmách.

Viola naříká jak srdce, když se raní,
to srdce, které má z nicoty temný strach!
Obloha smutně ční jak širý oltář v tmách;
v svou ssedající krev se slunce zvolna sklání...

To srdce, které má z nicoty temný strach,
na světlou minulost je plno vzpomínání.
V svou ssedající krev se slunce zvolna sklání...
Jak zlatá monstrance se skvíš v mých vzpomínkách!

Obsah

BAUDELAIRE A JEHO KVĚTY ZLA	2
KVĚTY ZLA	10
PŘEDMLUVA	11
SPLEEN A IDEÁL	13
ŽEHNÁNÍ	14
ALBATROS	16
VZLÉTÁNÍ	17
SPOJITOSTI	18
MILUJI VZPOMÍNKU	19
MAJÁKY	20
NEMOCNÁ MUSA	22
PRODEJNÁ MUSA	23
NEHODNÝ MNICH	24
NEPŘÍTEL	25
OSUD	26
MINULÝ ŽIVOT	27
CIKÁNI NA CESTÁCH	28
ČLOVĚK A MOŘE	29
DON JUAN V PODSVĚTÍ	30
ZTRESTÁNÍ PÝCHY	31
KRÁSA	32
IDEÁL	33
OBRYNĚ	34
KLENOTY	35
MASKA	36
HYMNA NA KRÁSU	38
EXOTICKÝ PARFUM	39
VLAS	40
Ó, JÁ TĚ ZBOŽŇUJI	41
TY, ŽENO NEČISTÁ	42
SED NON SATIATA	43
V TĚCH ŠATECH VLNIVÝCH	44
TANCUJÍCÍ HAD	45
MRŠINA	46
DE PROFUNDIS CLAMAVI	48
UPÍR	49
LETHE	50
KDYŽ S HROZNOU ŽIDOVKOU	51
POHROBNÍ VÝČITKA	52
KOČKA	53
DUELLUM	54
BALKON	55
POSEDLÝ	56

FANTOM	57
TY VERŠE DÁVÁM TI	59
SEMPER EADEM	60
ONA CELÁ	61
CO POVÍŠ VEČER DNES	62
ŽIVÁ POCHODEŇ	63
TÉ, KTERÁ JE PŘÍLIŠ VESELÁ	64
ZVRATNOST	65
ZPOVĚĎ	66
LAHVIČKA	10
KOČKA	10
KRÁSNÁ LOĎ	10
VYZVÁNÍ NA CESTU	10
NENAPRAVITELNÉ	10
ROZHOVOR	10
PODZIMNÍ ZPĚV	10
JEDNÉ MADONĚ	10
ODPOLEDNÍ PÍSEŇ	10
SISINA	10
JEDNÉ KREOLSKÉ DÁMĚ	10
MOESTA ET ERRABUNDA	10
STRAŠIDLO	10
PODZIMNÍ SONET	10
SMUTEK LUNY	10
KOČKY	10
SOVY	10
DÝMKA	10
HUDBA	10
POHŘBENÍ PROKLETÉHO BÁSNÍKA	10
FANTASTICKÁ RYTINA	10
VESELÝ MRTVÝ	10
SUD ZÁŠŤ	10
PUKLÝ ZVON	10
SPLEEN	10
SPLEEN	10
SPLEEN	10
SPLEEN	10
POSEDLOST	10
TOUHA PO NICOTĚ	10
ALCHYMIE BOLESTI	10
SYMPATICKÁ HRŮZA	10
MODLITBA POHANOVÁ	10
POKLOP	10
PŮLNOČNÍ ZPYTOVÁNÍ	10
SMUTNÝ MADRIGAL	10
VAROVATEL	10

VZPURNÍK	10
VELMI DALEKO	10
STRŽ	10
NÁŘEK IKARŮV	10
ROZJÍMÁNÍ	10
HEAUTONTIMORUMENOS	10
NEZMĚNITELNÉ	10
HODINY	10
PAŘÍŽSKÉ OBRAZY	10
KRAJINA	10
SLUNCE	10
URAŽENÁ LUNA	10
RUSOVLASÉ ŽEBRAČCE	10
LABUŤ	10
SEDM STARCŮ	10
STAŘENKY	10
SLEPCI	10
JEDNÉ KOLEMÍDOUCÍ	10
PRACUJÍCÍ KOSTLIVEC	10
SOUMRAK	10
HRA	10
TANEC KOSTLIVCŮ	10
LÁSKA KE LŽI	10
JÁ V DUCHU STÁLE ZŘÍM	10
TÉ CHŮVĚ	10
MLHY A DEŠTĚ	10
PAŘÍŽSKÝ SEN	10
SVÍTÁNÍ	10
VÍNO	10
DUŠE VÍNA	10
VÍNO HADRÁŘŮ	10
VÍNO VRAHOVO	10
VÍNO SAMOTÁŘOVO	10
VÍNO MILENCŮ	10
KVĚTY ZLA	10
EPIGRAF NA ODSOUZENOU KNIHU	10
ZÁHUBA	10
MUČEDNICE	10
LESBOS	10
PROKLETÉ ŽENY	10
PROKLETÉ ŽENY	10
DVĚ HODNÉ SESTRÍČKY	10
KRVAVÉ ZŘÍDLO	10
ALEGORIE	10
BEATRICE	10
PROMĚNY UPÍROVY	10

CESTA NA KYTHERU	10
AMOR A LEBKA	10
VZPOURA	10
ZAPŘENÍ SVATÉHO PETRA	10
ABEL A KAIN	10
LITANIE K SATANOVÍ	10
SMRT	10
SMRT MILENCŮ	10
SMRT CHUDÝCH	10
SMRT UMĚLCŮ	10
KONEC DNE	10
SEN ZVĚDAVČŮV	10
CESTA	10
DOPLŇKY	10
THÉODORU DE BANVILLE	10
DÝMKA MÍRU	10
TŘÍŠŤ	10
ZÁPAD ROMANTICKÉHO SLUNCE	10
GALANTERIE	10
VODOTRYSK	10
BERTINY OČI	10
HYMNA	10
NÁPOVĚDI OBLIČEJE	10
ŠEREDA	10
FRANCISCAE MEAE LAUDES	10
EPIGRAFY	10
VERŠE K PORTRÉTU HONORÉ DAUMIERA	10
LOLA DE VALENCE	10
NA TASSA VE VĚZENÍ	10
ROZMANITÉ BÁSNĚ	10
HLAS	10
NETUŠENÉ	10
VÝKUPNÉ	10
JEDNÉ MALABARANCE	10
BUFFONERIE	10
NA DEBUT AMINY BOSCHETTIOVÉ V DIVADLE DE LA MONNAIL V BRUSELU	10
O JEDNOM DOTĚRAVCI,	10
LAŠKOVNÁ HOSPŮDKA	10
EPILOG	10